

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie

Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Sopocie
za rok 2021

Sopot, maj 2022 r.

Spis treści

1.	Świadczenia z pomocy społecznej	4
1.1.	Uprawnieni do korzystania z pomocy społecznej.....	4
1.2.	Informacja o osobach i rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.....	4
2.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	9
3.	Działania na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami	11
3.1.	Usługi opiekuńcze	11
3.2.	Ośrodki wsparcia	12
3.3.	Domy pomocy społecznej.....	13
3.4.	Inne działania na rzecz osób niesamodzielnych i ich opiekunów	14
3.5.	Rehabilitacja społeczna	17
4.	Wsparcie osób bezrobotnych i w kryzysie bezdomności	19
4.1.	Wsparcie osób bezrobotnych	19
4.2.	Pomoc dla osób w kryzysie bezdomności	21
5.2.1	Inne działania na rzecz osób w kryzysie bezdomności	24
5.	Wsparcie rodzin	24
5.1.	Świadczenia rodzinne, świadczenia opiekuńcze, fundusz alimentacyjny oraz inne ustawy	24
5.2.	Wsparcie rodzin i rodzin z dziećmi	26
5.2.1.	Praca asystentów rodziny w środowisku oraz działania na rzecz wspierania sopockich rodzin	28
5.3.	Wsparcie dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej	29
5.3.1.	Rodzinną pieczę zastępczą	29
5.3.2.	Instytucjonalna pieczę zastępczą	31
5.4.	Pomoc dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej	32
6.	Wsparcie osób i rodzin w kryzysie	34
6.1.	Punkt Interwencji Kryzysowej.....	34
6.2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	35
7.	Informacje ogólne	37
7.1.	Kadra MOPS	37
7.2.	Budżet MOPS	37
7.3.	Działalność projektowa MOPS	38
7.4.	Wydane decyzje	43
8.	Wnioski i rekomendacje.....	43

MOPS w Sopocie, realizując zadania gminy i powiatu, oferuje szeroki zakres pomocy dla osób jej potrzebujących: od zadań własnych i zleconych, nałożonych ustawowo, poprzez własne inicjatywy i projekty, zakładające m.in. wsparcie rodzin, osób w kryzysie bezdomności, starszych, z niepełnosprawnościami, bezrobotnych, doświadczających przemocy czy dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej. Aby realizować swoje cele i zadania nałożone przez przepisy prawa, współpracuje z organami administracji publicznej, a także m.in. z organizacjami pozarządowymi. Współpraca z organizacjami pozarządowymi obejmuje m.in. zapewnienie ciepłych posiłków, ubrania, usług opiekuńczych, wsparcia w ramach wolontariatu sąsiedzkiego, klubu samopomocy i innych form wsparcia.

Działania MOPS w Sopocie są kierowane do wszystkich mieszkańców i mieszkank Sopotu, potrzebujących wsparcia. Są to nie tylko działania zmierzające do zaspokojenia podstawowych potrzeb, lecz także działania animacyjne, praca socjalna, wsparcie specjalistyczne, interwencja kryzysowa i wiele innych.

Rok 2021 był kolejnym rokiem pandemii Sars-Cov-2. Dzięki wypracowanym w roku 2020 zasadom działania, obsługi klienta, wzajemnych kontaktów i udzielania pomocy, MOPS w Sopocie na bieżąco realizował nałożone zadania oraz projekty. Świadczenia pieniężne były wypłacane terminowo, pracownicy socjalni byli w stałym kontakcie z klientami, zapewniano pomoc w środowisku, rozpoczęto realizację projektów finansowanych ze środków zewnętrznych, jak i kontynuowano już rozpoczęte. Świadczenie pomocy odbywało się zgodnie z reżimem sanitarnym, tak aby zapewnić bezpieczeństwo zarówno klientom, jak i pracownikom Ośrodka.

1. Świadczenia z pomocy społecznej

1.1. Uprawnieni do korzystania z pomocy społecznej

W 2021 r. kryterium dochodowe wynosiło:

- a) dla osoby samotnie gospodarującej - w wysokości 701 zł,
- b) dla osoby w rodzinie – 528 zł.

MOPS w Sopocie stosuje podwyższone kryterium dochodowe uprawniające do udzielania zasiłku celowego na podstawie uchwał Rady Miasta Sopotu.

Kryterium dochodowe uprawniające do udzielania zasiłku celowego na zakup leków lub dogrzanie mieszkania:

- a) dla osoby samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza 150% kryterium ustawowego wynosiło **1051,50 zł**
- b) dla rodziny, której dochód na osobę w rodzinie nie przekroczył 130% kryterium ustawowego wynosiło **686,40 zł**.

Osoby samotnie gospodarujące w wieku poprodukcyjnym, tj. kobiety od 60 roku życia i mężczyźni od 65 roku życia, mogły ubiegać się o zasiłek celowy na pokrycia części lub całości kosztów zakupu leków i leczenia, jeżeli ich dochód nie przekraczał 200% ustawowego kryterium dochodowego, tj. **1402 zł**.

Osoby przekraczające ustawowe kryterium dochodowe poniosły odpłatność w zależności od wysokości dochodu w zakresie korzystania m.in. z usług opiekuńczych, domu pomocy społecznej, pobytu w mieszkaniu chronionym czy ośrodka wsparcia.

Pomoc świadczona była także bez względu na posiadany dochód w zakresie m.in. pracy socjalnej, poradnictwa, asystenta rodziny, asystenta osoby z niepełnosprawnością, asystenta osoby bezdomnej, placówki wsparcia dziennego, interwencji kryzysowej, grupy wsparcia, pieczy zastępczej.

1.2. Informacja o osobach i rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

MOPS w Sopocie udzielał pomocy na podstawie decyzji administracyjnych w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy, z wyłączeniem pomocy w formie m.in. pracy socjalnej, poradnictwa, udziału w grupach wsparcia, sesjach terapeutycznych, pobytu w placówce wsparcia dziennego, udziału w zajęciach klubu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w ramach zadań własnych i zleconych, MOPS w Sopocie przyznał decyzją świadczenia (bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę) dla 1020 osób. W ramach zadań własnych i zleconych świadczenia (pieniężne i niepieniężne) przyznano dla 955 rodzin. 1062 rodziny skorzystały z pracy socjalnej, w tym 302 z wyłączonej pracy socjalnej. Zanotowano nieznaczny spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – o ok. 3% w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Tabela nr 1. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (gminnych i powiatowych) ze względu na podział zadań.

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1020	955	1337
w tym: świadczenie pieniężne	603	595	883
w tym: świadczenia niepieniężne	529	504	710
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	18	17	28
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	1013	949	1324
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	X	1062	1772
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	302	654

Tabela nr 2. Dynamika zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej

Rok	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	% do roku poprzedzającego	Liczba rodzin	% do roku poprzedniego
2017	1035	- 7,8 %	964	- 6,2 %
2018	951	- 8,1%	887	- 8%
2019	933	- 1,9%	875	- 1,4 %
2020 COV1	1053	+ 12,8 %	992	+13,4%
2021 COV2	1020	-3,1%	955	- 3,7%

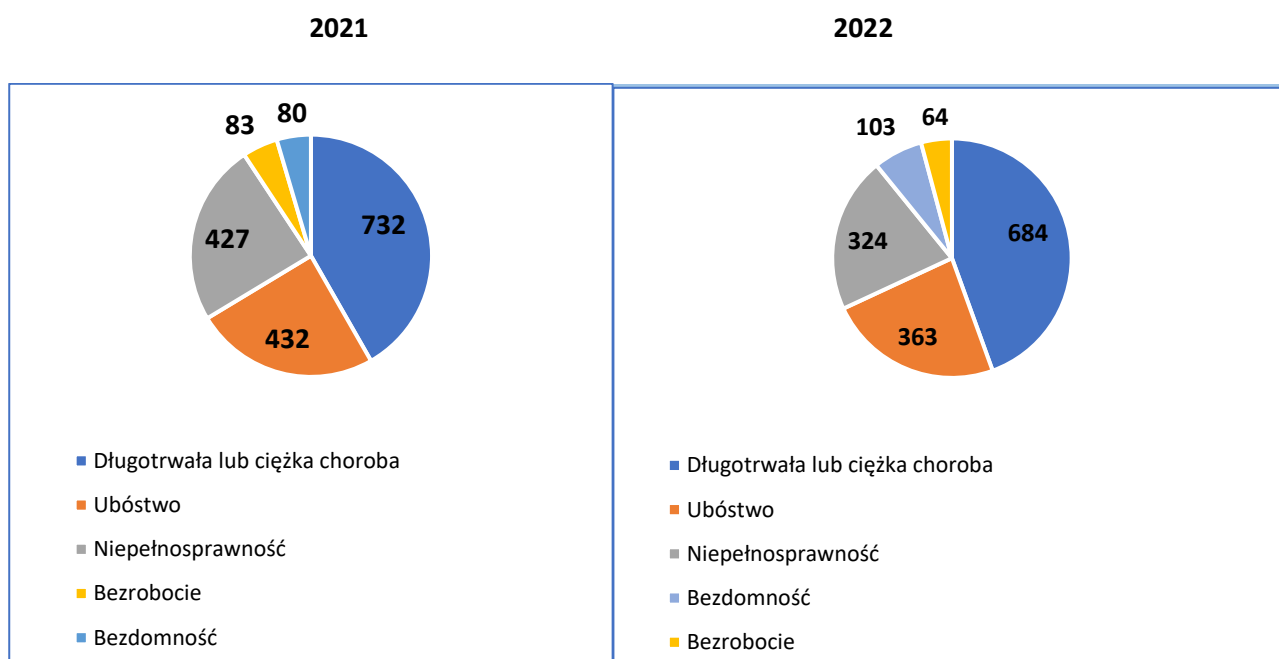
Jeśli chodzi o strukturę rodzin korzystających z pomocy społecznej, w roku 2021 z takiej pomocy skorzystało 1257 rodzin, w których znajdowało się 2008 osób. Najwięcej spośród korzystających rodzin stanowiły gospodarstwa jednoosobowe (857 rodzin), co stanowi trend utrzymujący się na przestrzeni lat. Z pomocy społecznej skorzystało również 465 rodzin emerytów i rencistów (liczba podobna jak w roku 2020) oraz 197 rodzin z dziećmi (wzrost o 7%).

Tabela nr 3. Struktura rodzin, korzystających z pomocy społecznej w 2021 r.

	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RODZINY OGÓŁEM	1257	2008
o liczbie osób		
1	857	857
2	212	424
3	91	273
4	55	220
5	25	125
6 i więcej	17	109
Rodziny z dziećmi	197	669
Rodziny niepełne	56	161
Rodziny emerytów i rencistów	465	566

Najwięcej rodzin było objętych pomocą z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (684 rodziny), z powodu ubóstwa (363 rodziny) oraz z powodu niepełnosprawności (324 rodziny). Z tych trzech przyczyn, niezmiennie od kilku lat, MOPS w Sopocie najczęściej udziela pomocy w ramach zadań własnych i zleconych. Kolejną przesłanką do udzielenia pomocy była bezdomność (103 rodziny) i bezrobocie (64 rodziny). O 6,5% spadła liczba rodzin, korzystających z pomocy z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. O prawie jedną czwartą spadła liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności. Nastąpił również, w przeciwieństwie do roku ubiegłego, znaczny spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa – o 69 rodzin, czyli o 16%.

Wykres nr 1. Główne powody przyznania pomocy w 2021 i 2022 roku – porównanie

- **Najważniejsze wnioski:** w porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił znaczny spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa – o 16%. Ma to związek z tym, iż na początku pandemii wiele osób straciło prace i w związku z tym musiało zwrócić się o wsparcie z pomocy społecznej. Natomiast w miarę trwania pandemii, powolnego otwierania się zakładów pracy nastąpił powrót do pracy tych osób. Stąd też spadek w stosunku do roku 2020 osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa – odzyskały one pracę. O ponad 20% spadła również liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezrobocia – przyczyna jak powyżej. O ponad 20% wzrosła liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezdomności.

1.3. Przyznane świadczenia

Pomoc w formie **zasiłku stałego** jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, finansowanym ze środków administracji rządowej. W 2021 r. z tej formy pomocy **skorzystało 271 osób**, z tego 258 osób samotnie gospodarujących. Z **zasiłków okresowych** skorzystało łącznie **48 osób** – najwięcej, bo 25 – z powodu bezrobocia. W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej przyznawano **zasiłek celowy**: na dożywianie, dogrzanie mieszkań, zakup leków – szczególnie z uwzględnieniem zakupu leków dla osób starszych. Otrzymało go w 2021 roku 512 osób, w tym specjalny zasiłek celowy – 21 osób. 2 osoby otrzymały również zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.

Ponadto MOPS w Sopocie przyznawał pomoc w ramach wieloletniego programu wspierania gmin w zakresie dożywiania – „**Posiłek w szkole i w domu**”, finansowanego ze środków własnych gminy oraz dotacji rządowej. Decyzją świadczenie w formie **zasiłku celowego** w ramach Programu **przyznano 303 osobom** (303 rodzin, 486 osób w rodzinach); **49 osób** korzystało z pomocy w formie **posiłku**. Z pomocy w formie posiłku bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej skorzystało 21 dzieci. Pomocą w ramach programu objęto ogółem 498 osób.

Oprócz powyższych działań gmina ma również obowiązek sprawienia pogrzebu, w tym dla osób w kryzysie bezdomności. W roku sprawozdawczym sprawiono pogrzeb 22 osobom, w tym jednej osobie doświadczającej bezdomności.

Tabela nr 4. Wybrane świadczenia, przyznane w 2021 r.

Świadczenie	Liczba osób, którym przyznano świadczenie
Zasiłek stały	271
<i>w tym: przyznany dla osoby samotnie gospodarującej</i>	258
<i>w tym: pozostającej w rodzinie</i>	14
Zasiłek okresowy	48
<i>w tym: z powodu długotrwałej choroby</i>	19
<i>w tym: z powodu bezrobocia</i>	25
<i>w tym: z powodu niepełnosprawności</i>	2
<i>inny powód</i>	6
Zasiłek celowy	512
<i>w tym: specjalny zasiłek celowy</i>	21
Sprawienie pogrzebu	22
<i>w tym: osobom doświadczającym bezdomności</i>	1
Schronienie	45
<i>w tym: w schronisku dla osób bezdomnych</i>	10
<i>w tym: w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi</i>	17
<i>w tym: w noclegowni</i>	16
<i>w tym: ogrzewalni</i>	2
Posiłek (posiłki dowożone + na miejscu Caritas)	181
Program „Posiłek w szkole i w domu” - ogółem	498
<i>w tym: zasiłki celowe</i>	303
<i>w tym: posiłek</i>	49
<i>w tym: posiłek bez przeprowadzania wywiadu</i>	21

Liczba osób i liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

	Liczba osób		
Rodzaj świadczenia	2019	2020	2021
świadczenia niepieniężne	523	531	529
świadczenia pieniężne	547	633	603
	Liczba rodzin		
Rodzaj świadczenia	2019	2020	2021
świadczenia niepieniężne	502	504	504
świadczenia pieniężne	535	626	595

- **Najważniejsze wnioski:** Rok 2021 jest kolejnym rokiem, w którym widać było dość znaczną różnicę między przyznawaniem świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w porównaniu z latami sprzed pandemii. W 2019 r. ta rozbieżność była nieznaczna - wynosiła 24 osoby. W roku 2020 różnica ta wynosiła już 102 osoby co spowodowane było utratą pracy i wypłacaniem przez MOPS wsparcia finansowego dla osób, które z powodu pandemii znalazły się w trudnej sytuacji finansowej. W roku 2021 różnica wynosiła 74 osoby.

2. Praca socjalna

Pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną w celu pomocy osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie zatrudniał w 2021 r. 25 pracowników socjalnych (łącznie z pracownikami zatrudnionymi na zastępstwo). Zarówno standard jednego pracownika socjalnego na 2000 mieszkańców, jak również wskaźnik 1 pracownika socjalnego na 50 rodzin, określony przez ustawę o pomocy społecznej, został osiągnięty. Praca socjalna była prowadzona m.in. na rzecz osób bezdomnych, bezrobotnych, rodzin z dziećmi, osób niesamodzielnych. Pracownicy socjalni sopockiego MOPS podejmowali działania w kierunku usamodzielnienia klientów. Świadczyli wsparcie na rzecz uzyskania zatrudnienia, orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, dodatków mieszkaniowych, renty lub emerytury umieszczenia w mieszkaniu chronionym oraz innych świadczeń lub pomocy. Pracownicy socjalni dokładali wszelkich starań, by osoby potrzebujące otrzymały kompleksowe i indywidualne wsparcie. **W 2021 r. 1062 rodziny skorzystały z pracy socjalnej, w tym 302 z wyłącznej pracy socjalnej (bez wsparcia finansowego).**

W wyniku pogłębionej pracy socjalnej, prowadzonej przez pracowników socjalnych sopockiego MOPS, klienci mieli możliwość uzyskania świadczeń, poprawy swojej sytuacji życiowej, uzyskania fachowej pomocy od innych specjalistów.

Tabela nr. 5. Rezultaty pracy socjalnej

	Liczba osób
Uzyskanie orzeczenia o stopnia niepełnosprawności	33
Uzyskanie renty/emerytury	13
Uzyskanie dodatku mieszkaniowego	24
Wpisanie na listę na lokal socjalny/komunalny	13
Zamiana mieszkania	2
Poradnictwo psychologiczne	82
Poradnictwo prawne	67
Osoby, które podjęły zatrudnienie	29
Osoby, które w wyniku prowadzonej pracy socjalnej przestały korzystać z pomocy społecznej	36

3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie współpracował z **9 organizacjami pozarządowymi**. Na 2021 r. ogłoszono **1 Otwarty Konkursy Ofert**, w którym podpisano łącznie 12 umów – 6 na zadania powierzone i 6 na zadania wspierane. Oprócz tego realizowano również 3 umowy wieloletnie z poprzednich lat.

Wsparcie organizacji dotyczyło: udzielania pomocy żywnościowej i rzeczowej, wsparcia opiekunów osób chorych na Alzheimera, zapewnienia pobytu w placówce wsparcia dziennego dzieciom i młodzieży, zajęć usamodzielniających dla młodzieży, prowadzenia Środowiskowych Domów Samopomocy typu B i C, prowadzenia Klubu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, prowadzenia mieszkania chronionego treningowego dla osób w kryzysie bezdomności, zapewnienia ciepłych posiłków osobom w trudnej sytuacji życiowej jak również wsparcia opiekunów w rodzinach zastępczych – to zadanie również nie zostało zrealizowane przez organizację pozarządową.

W trybie pozakonkursowym zostały podpisane 4 umowy. Zadania polegały na **przeciwdziałaniu i zapobieganiu skutkom COVID-19 wśród sopockiej społeczności – w ramach Programu rządowego „Wspieraj Seniora”**. Dzięki zleceniu tych zadań osoby starsze, które ze względu na swoje bezpieczeństwo zdecydowały się na pozostanie w domu, mogły liczyć na dostarczenie niezbędnych produktów żywnościowych, leków oraz pomoc w wyprowadzaniu psa i załatwienia drobnych spraw urzędowych. Kolejnym zadaniem zleconym NGO w celu przeciwdziałania i zapobiegania skutkom COVID-19, było zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom, u których stwierdzono zakażenie koronawirusem. Pozwoliło ono na zapewnienie ciągłości świadczenia opieki dla tych osób, które już z usług opiekuńczych korzystały. Trzecim zadaniem było zapewnienie ciepłych posiłków osobom przebywającym w kwarantannie zbiorowej, w wyznaczonym miejscu na terenie Sopotu. Współpracę z organizacjami pozarządowymi w 2021 r. obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w 2021 roku.

l.p	Nazwa zadania	Nazwa organizacji	Osiągnięte rezultaty
1	Prowadzenie mieszkania chronionego treningowego	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gdańskie	Pobytem w mieszkaniu chronionym zostało objętych 11 osób w kryzysie bezdomności.
2	Zapewnienie opieki w placówce wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin problemowych	Stowarzyszenie Sopocki Dom	Opieką wychowawczą w placówce wsparcia dziennego objętych zostało 30 podopiecznych z terenu miasta Sopotu
3	Zapewnienie ciepłego posiłku osobom w trudnej sytuacji życiowej, w tym posiłki dowożone	Caritas Archidiecezji Gdańskiej	W stołówce Caritas wydano 3446 posiłków a 13 447 posiłków zostało dowiezionych do osób potrzebujących z terenu Sopotu
4	Środowiskowy Dom Samopomocy typu B	Polski Komitet Pomocy Społecznej Pomorski Zarząd Wojewódzki	Wsparciem objęto 44 osoby, w tym: 24 ze sprzężonymi niepełnosprawnościami oraz 3 osoby ze spektrum autyzmu.
5	Wolontariat Sąsiedzki – wsparcie sopockich seniorów	Stowarzyszenie Na Drodze Ekspresji	Wsparciem objęto 26 osób, w tym 13 senierek na rzecz których pracowało 13 wolontariuszy.
6	Klub Aktywności Społecznej STER – Klub Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Stowarzyszenie Na Drodze Ekspresji	Z zajęć stacjonarnych, wsparcia zdalnego oraz wyjść w otwarte środowisko skorzystało łącznie 25 osób.
7	Środowiskowy Dom Samopomocy typu C	Fundacja Niesiemy Pomoc	Wsparciem objęto 21 osób.
8	Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	Fundacja Niesiemy Pomoc	Zapewniono łącznie 53 679 godzin usług opiekuńczych w mieszkańców Sopotu
9	Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	Polski Komitet Pomocy Społecznej Pomorski Zarząd Wojewódzki	Zapewniono łącznie 46 612 godzin usług opiekuńczych dla mieszkańców Sopotu
10	Bank Żywności w Trójmieście wsparciem dla mieszkańców Sopotu	Związek Stowarzyszeń Bank Żywności w Trójmieście	Wydano 450 paczek żywnościowych.
11	Pomoc żywnościowa i rzeczowa PKPS dla mieszkańców Sopotu	Polski Komitet Pomocy Społecznej Pomorski Zarząd Wojewódzki	Z oferowanej pomocy skorzystało 446 najuboższych mieszkańców Sopotu.
12	Zapewnienie pomocy rzeczowej osobom potrzebującym z terenu Sopotu	Towarzystwo im. św. Brata Alberta Koło Gdańskie	Pod opieką punktu przebywało łącznie 300 osób. Wydano 1843 kg odzieży używanej.
13	Specjalistyczne poradnictwo dla opiekunów osób chorych na Alzheimera	Gdańskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera	Zrealizowano 60 godzin poradnictwa specjalistycznego, wsparciem objęto 20 mieszkańców Sopotu
14	Wsparcie opiekunów w rodzinach zastępczych	Sopockie Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych	Zorganizowano 2 specjalistyczne szkolenia dla 9 rodzin zastępczych w łącznym wymiarze 36 godzin.
15	Klub dla młodzieży w wieku 18-24 lat. Trening usamodzielnienia.	Stowarzyszenie Sopocki Dom	Wsparciem objęto 5 osób, zrealizowano 10 treningów usamodzielniających, 4 warsztaty, 20 spotkań wspierających o charakterze psychologiczno-pedagogicznym
16	Program „Wspieraj Seniora”	Stowarzyszenie Na Drodze Ekspresji Caritas Archidiecezji Gdańskiej	Udzielono wsparcia ponad 280 seniorom z terenu Sopotu.

4. Działania na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami

4.1. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze świadczone były osobom, które z powodu wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności wymagają pomocy.

- **usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.** Usługi realizowane były przez Polski Komitet Pomocy Społecznej oraz Fundację „Niesiemy Pomoc”, jako zadanie powierzone. Z usług tych skorzystało w roku sprawozdawczym **326 osób**.
- **gminne specjalistyczne usługi opiekuńcze.** Usługi realizowane były przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Sopockie Centrum Fizykoterapii i Rehabilitacji”. W 2021 r. z tej formy wsparcia skorzystało **13 osób**.
- **specjalistyczne usługi w ośrodkach wsparcia.** Usługi realizowane były przez Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia „Agape” w Nowym Stawie. Z usług skorzystało w całym roku sprawozdawczym **15 osób**.
- **usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.** Usługa realizowana była przez Fundację „Niesiemy Pomoc”. Z tej formy wsparcia skorzystało w roku sprawozdawczym **14 osób**

Tabela nr 7 . Usługi opiekuńcze w 2021 r.

	usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	gminne specjalistyczne usługi opiekuńcze	specjalistyczne usługi w ośrodkach wsparcia	specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi
Liczba osób korzystających ogółem	326	13	15	14
w tym:				
<i>kobiety</i>	257	8	4	10
<i>mężczyźni</i>	69	5	11	4
<i>ze znacznym stopniem niepełn./ I grupą inwalidzką</i>	81	2	3	6
<i>z umiarkowanym stopniem niepełn./ II grupą inwalidzką</i>	31	2	6	2
<i>z lekkim stopniem niepełn./ III grupą inwalidzką</i>	2	0	0	1
Liczba osób korzystających średniomiesięcznie	211	8	10	9
Średnia liczba godzin na osobę w miesiącu	~40	10	Usługi świadczone całodobowo	~48
Liczba wykonanych godzin ogółem	100 291	937	Usługi świadczone całodobowo	4676
Koszt godziny usługi	29,00 zł	115,00 zł	75,00 zł za dobę	38,00 zł
Liczba osób, która poniosła pełną odpłatność	11	1	0	0
Liczba osób zwolnionych z odpłatności	26	5	1	1

- **Najważniejsze wnioski:** liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania utrzymuje się na stabilnym poziomie. Wahania liczby osób nie przekraczają 10%.

4.2. Ośrodki wsparcia

MOPS w Sopocie zapewnia osobom starszym oraz z niepełnosprawnościami (w tym z niepełnosprawnością intelektualną) możliwość uczestniczenia w zajęciach w ośrodkach wsparcia.

Dzienny Dom Pobytu

Działający w strukturze Domu Pomocy Społecznej w Sopocie, jako ośrodek wsparcia zapewniał pomoc osobom w podeszłym wieku w organizacji dziennej aktywizacji ich życia, bez konieczności zmiany miejsca zamieszkania. Uczestnicy korzystali z gimnastyki, fizykoterapii, terapii zajęciowej. Dom dysponuje 30 miejscami.

Środowiskowy Dom Samopomocy typu B

Jest ośrodkiem typu B, przeznaczonym dla osób upośledzonych umysłowo zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Odbывały się zajęcia terapeutyczno-rehabilitacyjno-sportowe, terapia umiejętności w pracowni kulinarnej, terapia zajęciowa – malarstwo, rysunek, teatr, muzykoterapia oraz zajęcia w pracowni świec. Ośrodek dysponuje 44 miejscami. ŚDS prowadzony jest przez Polski Komitet Pomocy Społecznej Pomorski Zarząd Wojewódzki na zlecenie Gminy Miasta Sopotu.

Klub wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W ramach ŚDS typu B działa **Klub wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**, dysponujący 15 miejscami. Klub organizował działania takie jak: klub filmowy, spotkania z psychologiem, spotkania okolicznościowe np. w kawiarniach, nauka języka angielskiego, wyjścia do kina czy teatru, spotkania świąteczne, wycieczki, warsztaty rękodzieła.

Środowiskowy Dom Samopomocy typu C

Przeznaczony jest dla osób demencyjnych, w tym z chorobą Alzheimera – prowadzony przez Fundację „Niesiemy Pomoc” jako zadanie powierzone, jest ośrodkiem wsparcia typu C przeznaczonym dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Zapewnia miejsca dla 15 osób. Prowadzone były zajęcia terapeutyczne, trening pamięci, zajęcia plastyczne, kulinarne i kulturalne.

Klub Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi „STER”

W Sopocie działał również **Klub Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi „STER”**, prowadzony przez Stowarzyszenie „Na Drodze Ekspresji” jako zadanie powierzone przez MOPS Sopot. Celem Klubu jest pomoc w przełamywaniu barier architektonicznych, podtrzymywaniu dobrej kondycji fizycznej

i psychicznej, pomoc w kształtowaniu umiejętności społecznych, w szukaniu pracy i jej podtrzymywaniu. Klub dysponuje 18 miejscami.

Tabela nr 7. Ośrodki wsparcia w 2021 r. – Dzienny Dom Pobytu, ŚDS typ B, ŚDS typ C

<i>Wyszczególnienie</i>		Dzienny Dom Pobytu	ŚDS typ B	ŚDS typ C
1	Liczba miejsc	30	44	15
2	Liczba osób korzystających	24	45	21
3	Liczba korzystających średniomiesięcznie	20	44	15

Tabela nr 8. Kluby wsparcia w 2020 r.

<i>Wyszczególnienie</i>		Klub wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi przy ŚDS-B	Klub Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi „STER”
1	Liczba miejsc	15	18
2	Liczba osób korzystających	15	25
3	Liczba korzystających średniomiesięcznie	15	18

4.3. Domy pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, do zadań własnych gminy należy kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców w domu pomocy społecznej. Mieszkaniec gminy, który ze względu na wiek, choroby lub niepełnosprawności, niemogący samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, któremu nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, ma prawo ubiegać się o skierowanie do DPS. Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających.

Na terenie Gminy Miasta Sopotu prowadzony jest Dom dla 83 osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych. W ciągu roku sprawozdawczego, w Domu Pomocy Społecznej w Sopocie przebywało 106 mieszkańców. W 2021 r. skierowano do DPS w Sopocie 36 osób. W dps poza Sopotem przebywało 53 mieszkańców, a najwięcej, bo 30 osób - w dps dla przewlekle psychicznie chorych.

Tabela nr 9. DPS w Sopocie i DPS poza Sopotem w 2021 r.

Wyszczególnienie		Liczba osób przebywających w ciągu 2021 r.	Liczba osób przebywających w dniu 31.12.2021 r.	Liczba osób przebywających średniomiesięcznie	Liczba osób nowoskierowanych
1.	Przebywający w domach pomocy społecznej ogółem	106	73	74	36
2.	Przebywający w DPS w Sopocie ogółem	106	73	74	36
	w tym: dla osób w podeszłym wieku	58	41	42	19
	w tym: dla osób przewlekle somatycznie chorych	48	32	32	17
3.	Przebywający w dps poza Sopotem	53	47	43	7
	w tym: dla osób w podeszłym wieku	2	2	25	0
	w tym: dla osób przewlekle somatycznie chorych	3	3	3	0
	w tym: dla osób przewlekle psychicznie chorych	30	26	11,5	5
	w tym: dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	13	12	12	1
	w tym: dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	2	2	2	0
	w tym: dla osób niepełnosprawnych fizycznie	2	2	~2	1

4.4. Inne działania na rzecz osób niesamodzielnych i ich opiekunów

Teleopieka

MOPS w Sopocie zapewnia osobom korzystającym z usług opiekuńczych dostęp do **systemu przywoławczego teleopieki**. Teleopieka to system przywoławczy, który działa 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu. W sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia wystarczy nacisnąć przycisk alarmowy w formie zegarka bądź wisiorka aby w ciągu kilku sekund połączyć się z Centrum Operacyjno-Alarmowym, które w zależności od sytuacji zapewnia odpowiednią pomoc. Przeszkolony Teleopiekun otrzymując zgłoszenie, wie kto i skąd dzwoni, jaki jest stan jego zdrowia, jakie leki przyjmuje i jakie mogą być w związku z tym zagrożenia. Znane są również osoby z najbliższego otoczenia (rodzina, opiekunowie, sąsiedzi). Teleopiekun w zależności od powodu zgłoszenia powiadamia albo osoby najbliższe albo odpowiednie służby ratunkowe. „Sopocki” system teleopieki to nie tylko urządzenie, które zapewnia szybkie wezwanie pomocy ale również cotygodniowy kontakt ze strony Teleopiekuna, zapytanie o samopoczucie, przypomnienie o braniu leków, funkcji i działaniu teleopieki a także bieżące diagnozowanie potrzeb. W 2021 r. z systemu teleopieki **skorzystało narastająco 18 osób**. Kwota

przeznaczona na zadanie w całym roku wynosiła 8 014 zł, a abonament miesięczny 34 zł. Usługa jest bezpłatna dla użytkowników, koszty ponosi Miasto.

Asystent Osoby z Niepełnosprawnością

MOPS w Sopocie od 2018 roku oferuje wsparcie Asystenta Osoby z Niepełnosprawnością. Zadaniem Asystenta jest ułatwienie osobie z niepełnosprawnością kontaktu z otoczeniem oraz udziału w życiu społecznym. W zależności od potrzeb oraz indywidualnej sytuacji danej osoby, Asystent udziela wsparcia m.in. w rozwijaniu umiejętności samodzielnego dbania o swoje otoczenie oraz zaspokajania własnych potrzeb, nawiązywaniu kontaktów społecznych, a także w aktywizacji zawodowej. Ze wsparcia Asystenta Osoby z Niepełnosprawnością mogli skorzystać mieszkańcy Sopotu, którzy potrzebowali takiej formy wsparcia i posiadali orzeczenie o stopniu niepełnosprawności Asystent, zatrudniony w MOPS na umowę o pracę w 2021 r. objął swoim wsparciem 7 osób.

Ponadto MOPS zapewniał dodatkowe wsparcie asystentów osoby z niepełnosprawnością, zatrudnionych na umowę zlecenie. Ze wsparcia asystenta w ramach zadania "Asystent osoby z niepełnosprawnościami", od kwietnia 2021 do końca grudnia 2021 r., skorzystało 29 osób. Suma wypracowanych godzin wyniosła 4 423 (koszt 1 godziny wynosił 40 zł.) Dla osoby z niepełnosprawnością była to usługa bezpłatna. Usługi asystenckie były realizowane były przez 5 asystentów.

Wolontariat sąsiedzki

Stowarzyszenie Na Drodze Ekspresji realizowało zadanie „Wolontariat sąsiedzki” jako zadanie powierzone przez MOPS Sopot. Wsparcie seniorów, udzielane przez wolontariuszy, było dobierane indywidualnie i przybierało różne formy: rozmowy, pójścia po zakupy, zawiezenia na wizytę do lekarza czy nauki obsługi komputera. **Do objęcia wsparciem zakwalifikowano 13 seniorów w wieku 60+,** wyrażających chęć korzystania z pomocy wolontariusza **oraz 13 wolontariuszy,** mieszkających w pobliżu miejsca zamieszkania seniora, wyrażających chęć pomagania i stałego przeznaczania co najmniej kilku godzin w miesiącu na kontakt z seniorem.

Telefon wsparcia opiekuna

Kontynuowano również działania w ramach **Telefonu Wsparcia Opiekuna.** Pod numerem (58) 34183-18 od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 do 15.00 dyżurował psycholog, z którym można było porozmawiać na ważne dla opiekunów tematy. Dzwoniąc pod ten numer kontaktujący się otrzymywali pomoc psychologiczną oraz kompleksowe informacje dotyczące różnych form wsparcia. Jeśli była taka potrzeba psycholog udzielał bezpośredniego wsparcia w domu. Z poradnictwa psychologicznego skorzystało 25 osób.

Opieka wytchnieniowa

W odpowiedzi na potrzebę wzmocnienia opiekunów osób niesamodzielnych Sopot organizuje **opiekę wytchnieniową**. MOPS przystąpił do **Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka Wytchnieniowa - edycja 2021”**, który finansowany jest ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- 1) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- 2) osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi.

Gmina Miasta Sopotu otrzymała dofinansowanie na realizację programu w wysokości 1 073 024,00 zł. W ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej "Opieka wytchnieniowa – edycja 2021" objętych wsparciem zostało 10 osób .

Projekt UE „Sopot – Dostępne Usługi (etap 2)

Projekt ma na celu wsparcie opiekunów osób niesamodzielnych. Wsparcie oferowane dla opiekunów to: wsparcie psychologiczne, grupy wsparcia, szkolenia, pakiet rehabilitacyjno-leczniczy. Oprócz tego funkcjonować będzie klub dla osób z niepełnosprawnościami oraz usługi asystenta osoby z niepełnosprawnością. Projekt realizowany jest przez Gminę Miasta Sopotu – realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie, w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Na Drodze Ekspresji”.

Projekt UE „Zaangażowanie – Zrozumienie – Czas”

W ramach projektu, pracownicy sopockiego MOPS odbędą spotkania z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej na terenie województwa pomorskiego. Zajęcia będą przestrzenią do wymiany doświadczeń na temat usług opiekuńczych oraz dobrych praktyk z zakresu wsparcia opiekuńczego. Projekt partnerski Fundacji Niesiemy Pomoc, Gminy Miasta Sopotu (MOPS Sopot) i sektora prywatnego.

Świąteczny uśmiech dla seniora

Dział Pomocy Instytucjonalnej Rehabilitacji Społecznej i przy współpracy z Działem Pracy Socjalnej zorganizował akcję pn. „**Świąteczny uśmiech dla seniora**”. Okres Świąt Bożego Narodzenia to szczególny czas. W tym świątecznym okresie szczególną uwagę chcieliśmy zwrócić na samotne osoby starsze. Na co dzień otrzymują niezbędne wsparcie, m.in. usługi opiekuńcze, wyżywienie, dofinansowanie do leków czy ogrzewania mieszkania. Ale chcieliśmy im ofiarować coś więcej, aby również oni mogli poczuć ten wyjątkowy nastrój. Pracownicy socjalni na podstawie rozmów z osobami starszymi, przygotowali listy z rzeczami, które sprawią im radość. Znalazły się tu m.in. artykuły gospodarstwa domowego, środki czystości, zestaw naczyń skarpetki, kuchenka elektryczna. Listy trafiły do sponsorów , którzy przygotowali paczki dla 11 seniorów. Pracownicy MOPS-u w okresie przedświątecznym odwiedzili osoby starsze, przekazując im podarunki oraz to co najcenniejsze – serdeczny uśmiech oraz odrobinę wspólnie spędzonego czasu.

Wspieraj Seniora

Realizowano rządowy Program "Wspieraj Seniora", mający na celu niesienie pomocy seniorom w czasie trwania pandemii. Organizowano wspólnie z NGO pomoc, polegającą na zrobieniu zakupów, wyprowadzeniu psa, wykupieniu recept, załatwieniu drobnych spraw urzędowych itp. Udzielono pomocy ponad 280 seniorom.

4.5. Rehabilitacja społeczna

MOPS realizował zadania z zakresu rehabilitacji społecznej zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Zadania te były finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz środków Gminy Miasta Sopotu. W roku sprawozdawczym na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej przeznaczono 354 735 zł, z tego 321 652 zł ze środków PFRON oraz 33 082 zł ze środków Miasta.

Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

W 2021 r. z takiego dofinansowania skorzystało 46 osób z niepełnosprawnościami, w tym 43 osoby dorosłe (32 uczestników i 11 opiekunów) i 3 dzieci.

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.

Dofinansowanie otrzymały łącznie 152 osoby z niepełnosprawnościami, w tym 144 dorosłych i 8 dzieci. Dofinansowanie można było otrzymać na m.in. aparaty słuchowe, pieluchomajtki, wózki inwalidzkie, materace przeciwodleżynowe i inne.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych

Dofinansowanie w ramach tego zadania otrzymało 29 osób z niepełnosprawnościami, w tym 25 dorosłych i 4 dzieci. Dofinansowanie otrzymano m.in. na przystosowanie łazienki do potrzeb osoby niepełnosprawnej, podstawowy sprzęt komputerowy, zakup schodołaza, łóżko rehabilitacyjne oraz inne.

Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej

Z uwagi na to, że na terenie Sopotu nie utworzono warsztatów terapii zajęciowej, MOPS dofinansowywał udział mieszkańców Sopotu w warsztatach terapii zajęciowej, działających na terenie Gdańska i Gdyni, z którymi zawarto porozumienie. Zapewniono uczestnictwo w warsztatach dla 4 osób na terenie Gdańska i dla 2 na Gdyni.

Łącznie w całym 2021 r. z dofinansowania w ramach rehabilitacji społecznej w ramach środków PFRON i budżetu Miasta Sopotu skorzystały 223 dorosłe osoby z niepełnosprawnościami oraz 15 dzieci z niepełnosprawnościami. Jedna osoba mogła uzyskać dofinansowanie w ramach kilku zadań.

Tabela nr 10. Liczba osób korzystających z rehabilitacji społecznej w 2021 r.

Zadanie		Razem	Osoby dorosłe	Dzieci
1.	Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ze środków PEFRON I Gminy Miasta Sopotu	46	32 + 11 opiekunów	3
2.	Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze ze środków PEFRON I Gminy Miasta Sopotu	152	144	8
3.	Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych I w komunikowaniu się ze środków PFRON I Gminy Miasta Sopotu	29	25	4
4.	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	6	6	-

Tabela nr 11. Wydatki na rehabilitację społeczną w 2021 r.

Zadanie		razem	ze środków Miasta	ze środków PFRON
REHABILITACJA SPOŁECZNA OGÓŁEM		584 263	70 911	513 352
1.	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	65 862	3 054	62 808
2.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	351 049	19 496	331 553
3.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	152 258	33 267	118 991
4.	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	15 094	15 094	-

„Aktywny Samorząd”

Oprócz powyższych działań, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie przyjmował wnioski w ramach pilotażowego **Programu „Aktywny Samorząd”**, finansowanego ze środków PFRON z którego w roku sprawozdawczym skorzystały 33 osoby. Wsparcie można było uzyskać w ramach dwóch modułów (jedna osoba mogła skorzystać ze wsparcia w ramach obu modułów):

Moduł I - m.in. pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, szkoleniu z obsługi nabytego w programie sprzętu elektronicznego. Osoby pracujące mogły otrzymać dofinansowanie na zapewnienie opieki

dla dziecka, np. wsparcie w opłatach za pobyt dziecka w żłobku lub przedszkolu, także za opiekę niani. W ramach Modułu I dofinansowanie wypłacono 15 osobom.

Moduł II - w tym zakresie adresowane było do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę: w szkole policealnej, w kolegium, w szkole wyższej, a także osób, które przewód doktorski otworzyły poza studiami doktoranckimi. Dofinansowanie mogło objąć pokrycie kosztów nauki (czesnego) oraz kosztów kształcenia, np. zakup pomocy naukowych, narzędzi dydaktycznych itp. W ramach Modułu II dofinansowanie wypłacono 21 osobom.

5. Wsparcie osób bezrobotnych i w kryzysie bezdomności

5.1. Wsparcie osób bezrobotnych

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. stopa bezrobocia w gminie wyniosła 1,7%, co stanowi spadek o 0,7 punktu procentowego w porównaniu z rokiem 2020. Stopa bezrobocia dla województwa wyniosła 5,2%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Miasta Sopotu wyniosła 332, w tym 50% stanowiły kobiety, 50% mężczyźni. 174 osoby były długotrwale bezrobotne.

MOPS w Sopocie zapewnia osobom bezrobotnym możliwość aktywizacji zawodowej oraz podniesienia kwalifikacji zawodowych.

Centrum Integracji Społecznej w Sopocie

Centrum Integracji Społecznej w Sopocie prowadzone jest przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie. Działalność CIS reguluje ustawa o zatrudnieniu socjalnym. Centrum Integracji Społecznej oferuje wsparcie w aktywizacji osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo, m.in: osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami, uzależnionych, bezdomnych, opuszczających zakłady karne czy też ofiar przemocy w rodzinie. CIS w ramach swojej działalności realizuje różnorodne kursy, warsztaty i konsultacje, prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę, dzięki którym osoby korzystające ze wsparcia mogą rozwinąć swoje umiejętności zawodowe i społeczne. W 2021 roku do CIS skierowano 39 osób, z czego 20 osób podpisało Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego. CIS ukończyło 7 osób. 7 osób znalazło pracę na otwartym rynku pracy (np. Sanatorium „Leśnik”, Ergo Hestia, McDonald’s, Aldi, Polski Komitet Pomocy Społecznej).

Tabela nr 12 . Działalność CIS w 2021 roku

Centrum Integracji Społecznej	2021 rok
Osoby skierowane do CIS - ogółem	39
<i>w tym liczba osób skierowanych w latach poprzednich</i>	4
<i>mężczyźni</i>	22
<i>kobiety</i>	17
Powód skierowania	
<i>długotrwałe bezrobocie</i>	16
<i>niepełnosprawność</i>	12
<i>osoba chora psychicznie</i>	3
<i>uzależnienie od alkoholu</i>	1
<i>bezdомność</i>	2
<i>osoba po opuszczeniu zakładu karnego</i>	5
<i>inny powód - uchodźca</i>	1
Osoby które podpisały IPZS - były uczestnikami CIS - ogółem	20
<i>w tym osoby uczestniczące w latach poprzednich</i>	
<i>mężczyźni</i>	12
<i>kobiety</i>	8
Liczba osób, które ukończyły CIS	7
Liczba osób, które przerwało udział w CIS	7
Liczba osób która po ukończeniu CIS podjęła pracę na otwartym rynku	7

Prace społecznie-użyteczne

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prace społecznie-użyteczne są formą aktywizacji. W 2021 r. prace społecznie-użyteczne realizowały 3 osoby. 2 osoby ukończyły cały cykl, jedna osoba nie ukończyła prac społecznie-użytecznych.

Projekt Sopot – Aktywni Mieszkańcy (etap II)

Zadaniem projektu jest zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Poprzez wzrost aktywności społeczno-zawodowej, a w konsekwencji znalezienie pracy, poprawi się poziom życia tych osób i ich rodzin.

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wartość projektu: 866 140,81 zł, w tym ze środków europejskich: 736 219,69 zł. Projekt realizowany jest przez Gminę Miasta Sopotu – realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie, w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Na Drodze Ekspresji”.

W roku 2021 udało się zrekrutować 16 osób, spośród których 9 posiada orzeczenie o niepełnosprawności. Łącznie w latach 2020-2021 zrekrutowano łącznie 37 osób, w tym 19 osób z niepełnosprawnościami.

W trakcie realizacji projektu w roku 2021 11 z 17 osób, które zostały objęte usługą kursów zawodowych z pozytywnym wynikiem zakończyło udział w kursach i szkoleniach zawodowych.

Zrealizowane kursy:

1. Dwa kursy kwalifikowanego pracownika ochrony (łącznie dla 2 osób, dla każdej był kurs w innym czasie)
2. Jeden kurs języka angielskiego
3. Cztery kursy prawa jazdy (każdy uczestnik w innym czasie)
4. Kurs Google Analytics oraz SEO - Kompleksowa Optymalizacja Stron Internetowych dla 1 osoby
5. Kurs komputerowy z egzaminem ECDL (4 uczestników)
6. Kurs z obsługi klienta hotelowego oraz kasy fiskalnej, w tym umowa z wykonawcą i certyfikaty (5 uczestników)

6 osób znalazło zatrudnienie i kontynuuje pracę zawodową po opuszczeniu projektu.

5.2. Pomoc dla osób w kryzysie bezdomności

MOPS w Sopocie jest głównym organizatorem i koordynatorem działań na rzecz osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością. Pracownicy socjalni prowadzą pracę z osobami doświadczającymi bezdomności, jak również monitorują sytuację osób zagrożonych bezdomnością.

W 2021 roku wsparciem Sekcji ds. Osób Bezdomnych objęte były 103 osoby. Wszystkie te osoby otrzymywały świadczenia z pomocy społecznej z powodu bezdomności.

Patrole

Pracownicy socjalni wraz z funkcjonariuszami Straży Miejskiej przeprowadzili w okresie sprawozdawczym 40 patroli w miejscach niemieszkalnych, które miały za zadanie sprawdzenie miejsc, gdzie przebywają osoby doświadczające bezdomności, jak również ich zabezpieczenie. Podczas patroli spotkano 460 osób.

Posiłki weekendowe

Jadłodajnia jest także miejscem, gdzie osoby w kryzysie bezdomności mogą otrzymać wsparcie w formie posiłku weekendowego, wydawanego w każdą sobotę i niedzielę w postaci gorącej zupy. W roku 2020 z posiłków weekendowych w Caritas skorzystało 160 osób (po 80 osób w sobotę i niedzielę). Zadanie finansowane jest z budżetu Gminy Miasta Sopotu jako zadanie zlecone.

Schronienie

Kolejną formą pomocy prowadzoną przez Caritas Archidiecezji Gdańskiej jest Zimowy Punkt Interwencyjny. Jest to miejsce zapewniające codzienne schronienie osobom w kryzysie bezdomności w momencie obniżenia temperatury, zapewnienie im gorącego napoju oraz udzielanie fachowych informacji, gdzie szukać pomocy w odniesieniu do trudnych sytuacji życiowych. Według danych otrzymanych ze strony organizatora, w 2021 z ZPI skorzystało 318 osób. ZPI był otwarty łącznie przez 38 nocy. Działalność ZPI finansowana jest z budżetu Gminy Miasta Sopotu jako zadanie zlecone.

Z pomocy w formie schronienia w placówkach o standardach noclegowni i schroniska w roku 2021 skorzystały 43 osoby kierowane przez MOPS Sopot. 26 osób przebywało w schronisku, 15 w noclegowni, a 2 w ogrzewalni. MOPS posiada podpisane umowy z organizacjami pozarządowymi na zapewnienie schronienia dla 52 osób. Łącznie w ciągu miesiąca stanowi to 1612 osobodób, a w przeciągu roku zabezpiecza osoby bezdomne na łączną ilość 18980 osobodób (w tym kobiety 1825 osobodób).

Autobus SOS

Osoby w kryzysie bezdomności mogą skorzystać z usługi Autobusu SOS kursującego na trasie Gdańsk – Sopot z możliwością dowiezienia do ogrzewalni w Gdańsku. W autobusie SOS osoby te otrzymują również ciepły posiłek, czystą odzież oraz wsparcie ratownika medycznego. W roku sprawozdawczym Autobus SOS kursował 7 miesięcy (styczeń-maj i listopad-grudzień). W tym okresie, z ww. formy pomocy, skorzystało narastająco 1830 osób (w tym 133 kobiety), wydano 4122 posiłków. Zadanie to na zlecenie Miasta Sopotu oraz Miasta Gdańska realizuje Towarzystwo Wspierania Potrzebujących „Przystań”.

Streetworking

Bardzo ważnym działaniem, szczególnie w okresie pandemii, był finansowany przez Gminę Miasta Sopotu projekt streetworkingu w okresie czerwiec-sierpień 2021 r., skierowany do osób doświadczających bezdomności, przebywających w przestrzeni publicznej miasta. Streetworker jest często pierwszą osobą, która pochyła się nad taką osobą. Informuje o możliwościach pomocy, nie tylko rzeczowej czy finansowej, ale również o możliwości ubezpieczenia zdrowotnego. Wspiera w działaniach, wystucha, nie będzie niczego oczekiwał. Sopotscy streetworkerzy prowadzą również pomoc przedmedyczną. Łącznie odbyło się 150 patroli (450h). Streetworkerzy nawiązali 977 kontaktów (w tym 97 z kobietami i 21 z dziećmi romskimi), 394 razy udzielono pomocy przedmedycznej, wydano 111 maseczek. Łącznie w patrolach uczestniczyło 6 streetworkerów. Streetworking na zlecenie Gminy Miasta Sopotu prowadziła Fundacja Czyste Dźwięki.

Asystent Osoby Bezdomnej

Asystowanie osobie w kryzysie bezdomności lub zagrożonej bezdomnością jest metodą pracy, która polega na wspieraniu i towarzyszeniu osobie zmotywowanej do osiągnięcia samodzielności życiowej. W 2021 roku ze wsparcia asystenta skorzystało 15 osób, co jest jednoznaczne z zindywidualizowanymi formami wsparcia. Asystent towarzyszy klientowi w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego, motywuje i dopinguje go do podejmowania działań, mających na celu poprawę i zmianę jego sytuacji socjalno-bytowej oraz monitoruje postępy w realizacji kontraktu socjalnego/IPWzB.

Kontrakty socjalne

Pracownicy MOPS Sopot prowadzili zróżnicowane działania mające na celu readaptację społeczną osób w kryzysie bezdomności. W związku z powyższym kontrakty socjalne stają się niezwykle ważnym narzędziem w tym zakresie, ale też w innych sytuacjach opisanych powyżej. W roku 2021 realizowano łącznie 48 kontraktów socjalnych oraz Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności.

Mieszkania chronione

W ramach treningu samodzielności, osoby w kryzysie bezdomności mogły zamieszkać w 3 mieszkaniach chronionych na terenie Sopotu (jedno nowoutworzone w grudniu 2021), dysponujących łącznie 17 miejscami. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Z tej formy pomocy w roku sprawozdawczym skorzystało 15 osób.

Lokal treningowy to mieszkanie lub pokój ułatwiający nabywanie osobom doświadczającym bezdomności umiejętności życia społecznego i zawodowego, oraz ustabilizowanie sytuacji w celu uzyskania samodzielności życiowej. Lokal taki może być pozyskany na wolnym rynku w drodze dofinansowywanego wynajmu. Skorzystać z takiej formy wsparcia mogą tylko osoby w kryzysie bezdomności lub zagrożone bezdomnością realizujące Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności lub kontrakt socjalny

Działania wspierające w usamodzielnieniu

Dzięki pracy prowadzonej z osobami w kryzysie bezdomności, takimi jak: rozmowy wspierające, wsparcie i motywowanie do zmiany sytuacji socjalno-bytowej, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomocy finansowej i rzeczowej, osoby te mają szansę przestać korzystać z pomocy społecznej i przejść drogę do pełnej reintegracji społeczno-zawodowej. W 2021 roku 34 osoby podjęły działania podnoszące kompetencje społeczne i zawodowe. 8 osób w wyniku podejmowanych działań przestało korzystać ze wsparcia z pomocy społecznej.

Tabela nr 13. Pomoc udzielona osobom w kryzysie bezdomności w 2021 r. w liczbach

Forma pomocy	Statystyka
Schronienie – liczba osób	43 osoby
Posiłki weekendowe w Jadłodajni Caritas	160 osób
Autobus SOS:	
<i>ile razy skorzystano</i>	1830 razy
<i>liczba wydanych posiłków</i>	4122 posiłków
Wsparcie asystenta osoby bezdomnej - liczba osób	15 osób
Liczba realizowanych IPWzB i kontraktów socjalnych	48
Liczba osób, przebywających w mieszkaniach chronionych	15 osób
Liczba osób, przebywających w lokalach treningowych	4 osób
Liczba osób w procesie usamodzielniania, które podjęły działania podnoszące kompetencje społeczne i zawodowe.	34 osoby
Liczba osób, która w wyniku pełnej reintegracji społeczno-zawodowej przestała korzystać z pomocy społecznej.	8 osób

- **Najważniejsze wnioski: Wzrasta liczba osób w kryzysie bezdomności, które podejmują działania podnoszące kompetencje społeczne i zawodowe (2019 r. – 17, 2020 r. – 8 osób, 2021 r. – 34 osoby). Jest to wynikiem indywidualnej pracy pracowników socjalnych, którzy motywują te osoby do zmiany swojej sytuacji życiowej. Podjęcie działań w kierunku podnoszenia swoich kompetencji stanowi część drogi do całkowitego usamodzielnienia.**

5.2.1 Inne działania na rzecz osób w kryzysie bezdomności

- W Sopocie rozdystrybuowano do spółdzielni mieszkaniowych, urzędów, kościołów, służb mundurowych, organizacji pozarządowych oraz sklepów i punktów gastronomicznych plakaty i ulotki informacyjne na temat bezdomności:
 - „*Nie bądź obojętnym*” – **2000 ulotek; 200 plakatów**
 - „*Nie dawaj pieniędzy osobom żebrzącym*” – **5000 ulotek; 350 plakatów.**
- Dystrybucja wśród osób bezdomnych ulotek dotyczących odmrożeń, tj. na temat zapobiegania i leczenia: w okresie sprawozdawczym rozdystrybuowano ulotki w ilości ok. **150 sztuk**.
- Prowadzenie zajęć dla studentów Uniwersytetu Gdańskiego przez pracowników Zespołu ds. Osób Bezdomnych w zakresie przełamывania stereotypów dotyczących bezdomności i edukowania w zakresie zjawiska żebractwa: zorganizowano **spotkania 2 grup** I roku na kierunku *Praca Socjalna*.

6. Wsparcie rodzin

6.1. Świadczenia rodzinne, świadczenia opiekuńcze, fundusz alimentacyjny oraz inne ustawy

MOPS w Sopocie realizował zadania zlecone gminie do realizacji i finansowane ze środków administracji rządowej.

Świadczenia rodzinne

Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe), świadczenie rodzicielskie

- **1057 rodzin pobierających świadczenia rodzinne w całym roku,**
- **215 rodzin średniomiesięcznie pobierało zasiłek rodzinny wraz z dodatkami,**
- **827 rodzin pobierających zasiłek pielęgnacyjny,**
- **147 rodzin pobierało świadczenie pielęgnacyjne,**

- **73** rodziny, które otrzymały jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka w całym roku.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów:

- Złożono **119 wniosków** o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- **111 osób** uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w stosunku do których zasądzone zostało świadczenie alimentacyjne,
- **88 rodzin** pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego ,
- **202 aktywnych dłużników** alimentacyjnych w gminie,
- **113 złożonych wniosków do Prokuratury** o ściganie dłużników alimentacyjnych,
- **5 wniosków o zatrzymanie prawa jazdy** wobec dłużników alimentacyjnych.

Program „Rodzina 500+”

Nieopodatkowane 500 zł miesięcznie na każde dziecko, bez konieczności spełniania dodatkowych warunków.

Od 2022 roku wypłacanie świadczenia 500+ będzie realizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zadanie finansowane jest z budżety państwa.

- Złożono **3080** wniosków o świadczenie 500+,
- **3 084 rodzin** uprawnionych do świadczenia,
- **3 077 rodzin** pobierających świadczenie.

Program „Dobry Start”

Nieopodatkowane 300 zł jednorazowo na wyprawkę szkolną dla dzieci uczących się, do 20 roku życia lub do 24 roku życia w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Zadanie finansowane z budżetu państwa.

- Świadczenie w ramach Programu „Dobry Start” wypłacono na **13** dzieci i osób uczących się.

Od 2021 roku realizację Programu Dobry Start przejął ZUS. W związku z tym MOPS w 2021 roku nie wypłacił żadnego świadczenia 300+ na wyprawkę szkolną z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego 2021/2022. Wykazane wypłaty świadczeń 300+ dotyczyły poprzedniego roku 2020/2021.

Sopocka Karta Dużej Rodziny 3+

Ponadto MOPS w Sopocie realizował zadania związane z wydawaniem Karty Dużej Rodziny oraz Sopockiej Karty Rodziny 3+. Sopocka Karta Rodziny 3+ przysługuje rodzinom wychowującym troje i więcej dzieci (do 25 roku życia w przypadku kontynuowania nauki), zamieszkującym w Sopocie. Program ma na celu m.in. promowanie modelu rodziny wielodzietnej, kształtowanie jej pozytywnego wizerunku, zwiększenie dostępu rodzin wielodzietnych do dóbr kultury, sportu i edukacji, wyrównywanie szans życiowych dzieci i młodzieży z

rodzin wielodzietnych. W okresie sprawozdawczym złożono 147 wniosków o wydanie SKR3+ - wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie. W Programie SKR3+ w 2021 r. uczestniczyło 508 osób. Programem objęto 178 rodziców/opiekunów oraz 294 dzieci do 18 roku życia.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny również przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu i wydawana jest każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do 18 roku życia lub, w przypadku kontynuowania nauki – do 25 roku życia. Dzieciom legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności karta jest wydawana na okres ważności orzeczenia. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. W 2021 r. złożono 64 wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny. Wydano 224 karty tradycyjne i 226 kart elektronicznych.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka. W 2021 roku w Sopocie złożono 25 wniosków przez rodziny składające się wyłącznie z rodziców.

- **Najważniejsze wnioski: spada liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami (średniomiesięcznie w 2019 r. – 358, w 2020 r. - 258, w 2021 r. – 215). Za spadek liczby rodzin pobierających zasiłek rodzinny wraz z dodatkami odpowiada m.in. wzrost wynagrodzenia w 2020 r. oraz w kolejnych latach. Biorąc pod uwagę zamrożone kryteria dochodowe od 2015 roku ten proces będzie postępował. Planowane są podwyżki kryteriów dochodowych, lecz dopiero w 2024 r. Obecnie kryterium dochodowe wynosi 674 zł na osobę w rodzinie lub 764 zł gdy w rodzinie jest dziecko z niepełnosprawnością.**

6.2. Wsparcie rodzin i rodzin z dziećmi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie w roku sprawozdawczym wspierał rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Podejmowane działania miały na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji. W tym przypadku, ważne jest by świadczona pomoc była holistyczna, stanowiła spójny system. W roku sprawozdawczym z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego przyznano pomoc 50 rodzinom, w których były 152 osoby. Wsparcie w ww. zakresie odbywało się poprzez realizację „Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Sopocie na lata 2021 – 2023”.

Asystent rodziny

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań asystenta rodziny należy m.in. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym; udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych i wychowawczych, motywowanie do podjęcia działań w kierunku aktywizacji zawodowej oraz wszelkie inne działania, mające na celu pomoc rodzinom w prawidłowym funkcjonowaniu. W 2021 roku asystenci rodziny pracowali z 34 rodzinami, w których było 97 osób – z tego z 21 rodzinami niepełnymi i 7 rodzinami wielodzietnymi. Liczba dzieci w rodzinach, będących pod opieką asystentów, wynosiła 52 dzieci. Dzięki działaniom asystentów rodziny i pracowników socjalnych w środowisku rodzinnym pozostało 51 dzieci.

Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne – prawne, psychologiczne, rodzinne – świadczone było dla rodzin, które miały trudności lub wykazywały potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. . Z poradnictwa prawnego skorzystało 278 rodzin, z poradnictwa rodzinnego 34 rodziny, z poradnictwa psychologicznego 518 rodzin.

Kontrakty socjalne

Kontrakt socjalny jest narzędziem – pisemną umową, zawieraną między pracownikiem socjalnym a osobą ubiegającą się o pomoc, określającą zobowiązania i uprawnienia stron, zmierzające do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej danej osoby lub rodziny. Wymaga stałego monitoringu i dużego nakładu pracy, stanowi motywator do działania. W przypadku odmowy podpisania kontraktu lub niedochowania jego postanowień, MOPS może odmówić pomocy finansowej lub ją wstrzymać.

Placówki wsparcia dziennego

W Sopocie są to placówka prowadzona przez Stowarzyszenie „Sopocki Dom” na zlecenie MOPS Sopot, jako zadanie powierzone. Placówka posiada 30 miejsc dla dzieci w wieku 6-18 lat. Jej działania zapewniały opiekę wraz z dożywianiem oraz możliwość bezpiecznego spędzania czasu, wsparcie rozwoju dziecka poprzez zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, wsparcie psychologa oraz organizację wypoczynku letniego i zimowego. Równoległe prowadzona jest praca z rodziną dziecka. Z zajęć oferowanych przez placówkę skorzystało 30 dzieci.

Drugą placówką była Młodzieżowa Placówka Wychowawcza, prowadzona przez Caritas Archidiecezji Gdańskiej, posiadająca 18 miejsc dla dzieci w wieku 8-19 lat. Z zajęć w tej placówce skorzystało 21 dzieci.

Tabela nr 14. Formy wsparcia rodzin w 2021 r.

Forma pomocy	Statystyka
Poradnictwo specjalistyczne	
<i>w tym: rodzinne</i>	34
<i>w tym: prawne</i>	278
<i>w tym: psychologiczne</i>	518
Liczba dzieci korzystających z zajęć w placówkach wsparcia dziennego	51
<i>w tym: Stowarzyszenie Sopocki Dom</i>	30
<i>w tym: Młodzieżowa Placówka Wychowawcza Caritas</i>	21

6.2.1. Praca asystentów rodziny w środowisku oraz działania na rzecz wspierania sopockich rodzin

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał w 2021 r. 3 asystentów rodziny, którzy prowadzili pracę z rodzinami w środowisku. Pod opieką asystentów rodziny znajdowały się 34 rodziny (z tego 25 rodzin z dziećmi, 21 rodzin niepełnych i 7 rodzin wielodzietnych). W rodzinach objętych pomocą asystentów znajdowało się 52 dzieci do 18 roku życia.

Rezultaty pracy asystentów rodziny prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 15. Praca Asystentek rodziny w środowisku

ASYSTENT RODZINY - wszystkie rodziny	2021
Liczba rodzin objętych opieką Asystentek narastająco w okresie sprawozdawczym, w tym:	34
<i>rodziny niepełne</i>	21
<i>rodziny wielodzietne</i>	7
Liczba rodzin z dziećmi	25
Liczba dzieci w wieku 0 - 18 lat w rodzinach	52
CZAS OBJĘCIA POMOCĄ ASYSTENTA	
Czas jaki asystentki zajmują się tą samą rodziną, w tym:	
<i>od 3 lat</i>	7
<i>od 2 lat</i>	6
<i>od roku</i>	7
<i>po raz pierwszy</i>	14
WYNIKI PRACY	
Liczba dzieci, które dzięki działaniom asystentek rodziny i pracowników socjalnych pozostały w środowisku rodzinnym	51
REZULTATY PRACY - LICZBA RODZIN	
wdrożenie nawyku regulowania opłat	22
wdrożenie nawyku dbania o higienę mieszkania	19
wdrożenie nawyku dbania o higienę osobistą	25
wdrożenie nawyku realizowania obowiązku szkolnego	18
podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku	18
Liczba rodzin usamodzielnionych	10

- **Najważniejsze wnioski:** W porównaniu z rokiem 2019 i 2020 nastąpił wzrost liczby rodzin usamodzielnionych w wyniku pracy asystentów rodziny. (2019 r. – 4 rodziny, 2020 r. – 3 rodziny, 2021 r. – 10 rodzin). Asystenci rodziny prowadzili działania, mające na celu wdrożenia w rodzinach dobrych nawyków, usamodzielnienia rodzin oraz pozostanie dzieci w środowisku rodzinnym. Praca z rodzinami

polegała m.in. na wdrożeniu nawyku regulowania opłat, dbania o czystość w mieszkaniu, realizowania obowiązku szkolnego czy wsparcie w poszukiwaniu zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

6.3. Wsparcie dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców biologicznych, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Pieczę zastępczą ma za zadanie zapewnić dzieciom zaspokojenie ich potrzeb emocjonalnych i bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych. Jej zadaniem jest również przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki. Pieczę zastępczą pomaga dzieciom w nauce nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych.

MOPS w Sopocie realizuje Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023.

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej

W dniu 31.12.2021 r. w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 57 dzieci (w 43 rodzinach zastępczych w Sopocie i poza Sopotem). 40 dzieci przebywało w 30 rodzinach na terenie Sopotu. 10 dzieci przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej – Domu Dziecka „Na Wzgórzu”.

Tabela nr 16. Pieczę zastępcza w Sopocie w 2021 r.

Rodzinna pieczę zastępcza		Stan na 31.12.2021
1	Liczba rodzin zastępczych, w tym: liczba rodzin zastępczych w Sopocie	43 30
2	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych, w tym: liczba dzieci w rodzinach zastępczych w Sopocie	57 40
Instytucjonalna pieczę zastępcza		
3	Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych na ostatni dzień roku	1
4	Liczba dzieci przebywających w placówce, w tym: liczba dzieci z Sopotu	10 8

6.3.1. Rodzinna pieczę zastępcza

Rodzinna pieczę zastępcza tymczasowo zapewnia całodobową opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone osobom, które m. in. dają rękojmię należytego sprawowania pieczy, nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, władza rodzicielska nie jest im ograniczona i zawieszona.

Rodziny zastępcze

W dniu 31.12.2021 r. w sopockim systemie pieczy zastępczej funkcjonowało 30 rodzin zastępczych. Były to rodziny spokrewnione (15 rodzin), niezawodowe (5 rodzin) i rodziny zawodowe (10 rodzin). Wśród rodzin zastępczych zawodowych funkcjonowały 2 rodziny specjalistyczne – dla dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. W rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 40 dzieci.

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej

Sopockie rodziny zastępcze, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, były otoczone wsparciem i pomocą koordinatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W 2021 r. zatrudniano 3 koordinatorów, którzy pracowali z 35 rodzinami. Zadaniem koordinatorów, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej było m.in. udzielanie pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, przygotowanie planu pomocy dziecku, zapewnianie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej czy udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.

Specjalistyczne poradnictwo

Na rzecz rodzin zastępczych i naturalnych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, świadczone specjalistyczne poradnictwo: psychologiczne – w zakresie kryzysu, adaptacji, straty, relacji i innych, pedagogiczne z zakresu problematyki opiekuńczo-wychowawczej, wspierania w rozwiązywaniu problemów dla rodzin zastępczych i naturalnych oraz prawnego – w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. Udzielono 391 porad pedagogicznych dla 44 rodzin oraz 267 porad psychologicznych dla 30 rodzin. Z porad pedagogicznych dot. problemów funkcjonowania rodziny skorzystały 4 rodziny biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Z poradnictwa prawnego skorzystało 6 rodzin.

Świadczenia

Rodzinie zastępczej, na każde umieszczone dziecko, przysługiwało comiesięczne świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania. Z tej pomocy skorzystało 35 rodzin dla 51 dzieci. Wypłacano dodatek wychowawczy (500+) dla 39 dzieci z 26 rodzin zastępczych.

Przyznawano także świadczenia fakultatywne:

- * jednorazowa pomoc na wydatki związane z potrzebami 1 przyjmowanego dziecka z 1 rodziny
- dofinansowania wypoczynku dla 20 dzieci z 14 rodzin zastępczych
- przyznania środków na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla 11 rodzin
- dofinansowania do remontu dla 4 rodzin zastępczych zawodowych
- z tytułu zdarzenia losowego dla 1 rodziny .

Ponadto rodzinom zastępczym zapewniano szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz możliwość uczestniczenia w superwizji. W roku sprawozdawczym przeszkolono 2 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe. Zatrudniano również 1 osobę do pomocy w pracach gospodarskich rodzinie zastępczej zawodowej i 1 rodzinę pomocową.

Tabela nr 17. Rodzinna piecza zastępcza w 2021 r.

Rodzinna piecza zastępcza	Statystyka
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (dzieci do 18 r.ż.)	2
<i>w tym: w rodzinach zastępczych spokrewnionych</i>	-
<i>w tym: w rodzinach zastępczych niezawodowych</i>	2
<i>w tych: w rodzinach zastępczych zawodowych</i>	-
Liczba dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą (dzieci do 18 r.ż.)	6
<i>w tym: powróciły do rodziny naturalnej</i>	2
Poradnictwo pedagogiczne – liczba porad	391
<i>w tym: dla rodziców naturalnych, których dzieci umieszczono w pieczy</i>	16
<i>dla rodziców zastępczych i adopcyjnych</i>	365
Poradnictwo psychologiczne – liczba porad	267
Poradnictwo prawne – liczba porad	6
Liczba rodzin zastępczych, z którymi pracowali koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	35
Szkolenia w zakresie pieczy zastępczej – liczba osób przeszkolonych	22
<i>kandydatów na rodziny zawodowe</i>	2
Liczba rodzin, która otrzymała pomoc jednorazową z tytułu przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej	1
Liczba rodzin, która otrzymała dofinansowanie wypoczynku poza miejscem zamieszkania	14
Liczba rodzin zastępczych, która otrzymała dofinansowanie na remont mieszkania	4
Liczba rodzin, która otrzymała dofinansowanie na utrzymanie lokalu mieszkalnego	11

6.3.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

W Sopocie placówką sprawującą instytucjonalną pieczę zastępczą jest Dom Dziecka „Na Wzgórzu”. Skierowanie do placówki na pobyt całodobowy może nastąpić po wyczerpaniu możliwości pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. Jest to placówka typu socjalizacyjnego z miejscami interwencyjnymi, która zapewnia całodobową opiekę oraz wychowanie, a także kontakt w bezpiecznych warunkach z rodzicami i innymi bliskimi osobami, chyba że sąd postanowił inaczej.

Dom Dziecka „Na Wzgórzu”

W 2021 r. placówka posiadała 14 miejsc, z tego 12 miejsc socjalizacyjnych oraz 2 miejsca interwencyjne.

Dzieci przebywające w Domu Dziecka

Na koniec 2021 r. w Domu Dziecka „Na Wzgórzu” przebywało 10 dzieci, z tego 8 z Sopotu. Przez cały rok w placówce przebywało łącznie 11 dzieci. Placówkę opuścił 1 wychowanek, który się usamodzielił. W instytucjonalnej pieczy zastępczej umieszczono 4 dzieci.

Sfera rodzinna

Regularnie odbywają się Stałe Zespoły ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka, w ramach których wykonywana jest regularna praca z rodziną naturalną, współpraca z kandydatami na rodzinę zastępczą i adopcyjną, współpraca z instytucjami wspierającymi rodziny. Psycholog oferuje poradnictwo dla rodzin naturalnych, kandydatów na rodziny zastępcze i adopcyjne Wychowawca prowadzący na bieżąco prowadzi Karty Pobytu i Plan Pomocy Dziecku.

Sfera społeczno-kulturalna

W Domu Dziecka realizowane są różnorodne projekty społeczno-kulturalne. W 2021 r. były to m.in. zajęcia kulinarne, drobne naprawy sprzętu domowego, wspólne kreatywne spędzanie czasu. Oprócz tego z wychowankami pracował psycholog.

Sfera socjalno-zdrowotna

W ramach działań placówki prowadzona była profilaktyka zdrowia oraz prewencja w celu przywrócenia zdrowia wychowanków lub ograniczenia postępów choroby. Wychowankowie byli pod opieką lekarza pierwszego kontaktu, jak również pod opieką specjalistów, takich jak kardiolog, stomatolog, okulista, neurolog, psychiatra i wielu innych. Z wychowankami prowadzono trening higieny. Ze względu na pandemię Covid-19 w placówce była wydzielona przestrzeń do odbywania kwarantanny.

Sfera edukacyjna

Wychowawcy byli w stałym kontakcie z nauczycielami podopiecznych oraz monitorowali postępy w nauce. Z uwagi na pandemię koronawirusa, nauczanie odbywało się w formie zdalnej. Wszyscy wychowankowie mieli dostęp do sprzętu audiowizualnego z dostępem do Internetu. Wychowawcy prowadzili systematyczne zajęcia dydaktyczne, mobilizowali wychowanków do poszerzania wiedzy.

Tabela nr 18. Migracja dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2021 r.

Lp.	Przybycie do placówki		Odejście z placówki	
	Wyszczególnienie	Liczba dzieci	Wyszczególnienie	Liczba dzieci
1.	<i>Ogółem, w tym:</i>	4	<i>Ogółem, w tym:</i>	1
2.	z domu rodzinnego	2	do domu rodzinnego	0
3.	z rodziny zastępczej	2	do rodziny zastępczej	0
4.	z rodziny adopcyjnej	0	do innej placówki tego samego typu	0
5.	inne	0	usamodzielnienie	1

6.4. Pomoc dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej

Osobie opuszczającej pieczę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, w uzyskaniu odpowiednich warunków

mieszkańcowych i zatrudnienia. Pomoc dla osób usamodzielnianych po opuszczeniu rodziny zastępczej lub placówki opiekuńczo-wychowawczej jest zadaniem własnym powiatu.

Rodzaje pomocy

Usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej mają możliwość skorzystania z wielu form wsparcia. Z pomocy na **kontynuowanie nauki** skorzystało 16 osób, na **usamodzielnienie** (np. polepszenie warunków mieszkaniowych, podniesienie kwalifikacji zawodowych) – 3 osoby, na **zagospodarowanie** (np. remont i wyposażenie mieszkania, zakup niezbędnego sprzętu domowego czy sprzętu rehabilitacyjnego) – 3 osoby.

Indywidualny Program Usamodzielnienia

Właściwy przebieg procesu usamodzielnienia zapewniany był poprzez realizowanie Indywidualnego Programu Usamodzielnienia. Usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej mogli liczyć na pomoc MOPS na różnych polach. Z wychowankami pieczy zastępczej prowadzona była praca socjalna oraz poradnictwo specjalistyczne w kierunku usamodzielnienia, integracji ze środowiskiem, rozwijania relacji z innymi, przygotowania do podejmowania ról społecznych, podjęcia zatrudnienia, pozyskania mieszkania.

Mieszkanie chronione

W sopockim systemie pieczy zastępczej funkcjonuje również mieszkanie chronione z pięcioma miejscami dla osób opuszczających pieczę zastępczą. Z tej formy pomocy skorzystało w roku sprawozdawczym 5 osób. W 2021 r. utworzono nowe mieszkanie chronione dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej. Jest ono przeznaczone dla 5 osób. Mieszkanie jest na parterze, ma niezależne wejście. Dostosowane jest do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową, jak również do ewentualnego przyjęcia matki z dzieckiem. Mieszkanie znajduje się w niedawno oddanym do użytku budynku komunalnym.

Formy pomocy, oferowane usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej obrazuje poniższy schemat.

Tabela nr 19 . Wsparcie usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej w 2021 r.

Rodzinna piecza zastępcza	Liczba osób korzystających
Pomoc na kontynuowanie nauki - pieniądze	16
<i>w tym: wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej</i>	6
<i>w tym: wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej</i>	10
Pomoc na usamodzielnienie - pieniądze	3
<i>w tym: wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej</i>	3
<i>w tym: wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej</i>	-
Pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej	3
<i>w tym: wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej</i>	3
<i>w tym: wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej</i>	-
Praca socjalna	21
Liczba wychowanków, przebywających w mieszkaniu chronionym	5
<i>w tym: liczba wychowanków nowoprzyjętych w okresie sprawozdawczym</i>	1

7. Wsparcie osób i rodzin w kryzysie

7.1. Punkt Interwencji Kryzysowej

Prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej należy do zadań własnych powiatu. Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK) świadczył pomoc bez względu na posiadany dochód, codziennie w dni robocze w godzinach od 7.30 do 20:00. Osoby korzystające z pomocy Punktu to głównie osoby doświadczające przemocy, stosujące przemoc, w żałobie, po doświadczeniu traumy, przechodzące kryzysy psychiczne, zagrożone samobójstwem oraz inne osoby potrzebujące. W 2021 r. z interwencji kryzysowej skorzystało 375 osób, w tym 28 osób doświadczających przemocy. Punkt Interwencji Kryzysowej odbył ponad 2000 konsultacji. Wszystkie formy pomocy były dostosowane do potrzeb i wymogów sanitarnych.

Realizowane działania:

- Konsultacje psychologiczno-pedagogiczne na miejscu i w środowisku zamieszkania osób potrzebujących wsparcia,
- Prowadzenie sesji terapeutycznych, mających na celu wprowadzenie trwałych zmian w życiu osoby potrzebującej pomocy i w sposobie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.
- Działania interwencyjne, których celem było zatrzymanie sytuacji kryzysowych - wejścia w środowisko, kontakt z instytucjami, praca w zespołach interdyscyplinarnych, tworzenie indywidualnych planów pomocy,
- W uzasadnionych sytuacjach – kierowanie do Interwencyjnego Miejsca Noclegowego ,
- Prowadzenie terapii indywidualnej dla osób stosujących przemoc,
- Poradnictwo prawne z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów; poradnictwo było także prowadzone w razie potrzeby w środowisku klienta,
- Prowadzenie grup psychoedukacyjnych dla osób doświadczających przemocy oraz programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc,
- Dane liczbowe dot. pracy Punktu Interwencji Kryzysowej prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 20 . Punkt Interwencji Kryzysowej w 2021 r.

Forma pomocy	Statystyka
Liczba osób korzystających	375 osób
doświadczające przemocy	28 osób
stosujące przemoc	
Liczba osób korzystających z porady prawnej	96 osób
z powodu przemocy	21 osób
Korzystający z terapii	82 osób
z powodu przemocy	45 osób
Korzystający z konsultacji	293 osób
z powodu przemocy	118 osób
Liczba osób stosujących przemoc, korzystających z indywidualnych spotkań	4 osoby
Liczba odbytych konsultacji ogółem	2015
Liczba konsultacji w środowisku klienta (interwencji)	2 konsultacje
Liczba osób przebywających w Interwencyjnym Miejscu Noclegowym	5 osób
osoby dorosłe	2 osoby
dzieci	3 dzieci

Punkt Interwencji Kryzysowej co roku prowadzi grupy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc. Podczas zajęć omawiane są różne aspekty dotyczące problemu przemocy, przekazywana jest wiedza edukacyjna, psychologiczna, prowadzone są rozmowy o konkretnych problemach osób uczestniczących w grupie i wspólne szukanie rozwiązania. Prowadzący proponują również ćwiczenia, które pozwalają lepiej radzić sobie z emocjami, pokazują jak w sposób konstruktywny rozwiązywać konflikty. W 2021 roku w spotkaniach grupy korekcyjno-edukacyjnej brało udział 5 osób.

- **Najważniejsze wnioski: W 2020 r., na początku pandemii, zauważono znaczny wzrost osób korzystających z pomocy psychologicznej. Tendencja ta utrzymała się również w roku 2021, w którym to w dalszym ciągu obserwowano wzrost osób zwracających się po pomoc psychologiczną. (2019 r. – 262 osób, 2020 r. – 326 osób, 2021 r. – 375 osób).**

7.2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie zapewniał obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowej, kuratorów sądowych i prokuratury. Zespół prowadził działania skierowane na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w ramach Procedury Niebieskiej Karty oraz realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024. Zadaniem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2024 jest wprowadzenie w życie i realizacja działań w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz

promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom uwikłanym w przemoc w rodzinie – doświadczającym przemocy, jak i stosującym przemoc.

W roku 2021 Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie kontynuował realizację zadań z poprzednich lat. Zarządzeniem 984/2021 z dnia 4 maja 2021 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie określono, iż w skład Zespołu wchodzi 13 osób - przedstawiciele sopockich instytucji i organizacji. W roku sprawozdawczym Zespół Interdyscyplinarny odbył 4 posiedzenia. Powołano 83 grupy robocze, które odbyły łącznie 418 spotkań.

W 2021 r. założono 83 Niebieskiej Karty, z czego 20 zostało założonych przez MOPS. Niebieskie karty założono w 76 rodzinach, a procedurę zakończono w 96 rodzinach. . 124 osoby doświadczające przemocy w rodzinie objęto poradnictwem specjalistycznym.

Tabela nr 21. Procedura Niebieskich Kart w 2021 r.

STATYSTYKA/ROK	2019	2020	2021
Liczba założonych NK	73	88	83
Liczba rodzin, w których założono NK	63	83	76
Liczba rodzin, w których zakończono procedurę NK	64	81	96

Tabela nr 22. Liczba założonych Niebieskich Kart wg instytucji zakładających w roku 2021 (wszczynające procedurę):

INSTYTUCJA	LICZBA ZAŁOŻONYCH NIEBIESKICH KART
Policja – KMP Sopot	58
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie	20
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sopocie	0
Ochrona Zdrowia	1
Oświata	4
Suma:	83

- **Najważniejsze wnioski:** W porównaniu z rokiem 2020 można zauważyć spadek liczby założonych Niebieskich Kart oraz rodzin, w których te karty założone. 2020 rok był pierwszym rokiem pandemii, licznych lockdownów, które spowodowały nasilenie zjawiska przemocy w rodzinie. W 2021 roku, wraz z postępującym luzowaniem obostrzeń, skala tego zjawiska powoli zaczęła się obniżać, tym samym spadła również liczba założonych Niebieskich Kart.

8. Informacje ogólne

8.1. Kadra MOPS

W 2021 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie zatrudniał 96 pracowników, w tym 26 pracowników socjalnych, którzy świadczyli pracę socjalną w środowisku. Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, „ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”. Oba te założenia zostały spełnione.

Pracownikom socjalnym, zgodnie z art. 121a ust 2. ustawy o pomocy społecznej, została zapewniona możliwość uczestnictwa superwizji. Superwizja odbywała się raz w miesiącu przez 3 godziny zegarowe.

8.2. Budżet MOPS

W ramach budżetu MOPS w 2021 roku wydatkowano zł. Były to środki zarówno z budżetu Gminy Miasta Sopotu, budżetu Państwa, jak i środki przeznaczone na realizację projektów finansowanych ze środków UE. Poniższa tabela przedstawia wybrane pozycje budżetowe.

Tabela nr 23. Wybrane pozycje w ramach budżetu MOPS w 2021 r.

852 - POMOC SPOŁECZNA	
Domy pomocy społecznej	1 923 634
Ośrodki wsparcia - ŚDS typu B wraz z klubem samopomocy, ŚDS typu C, Klub STER – zadania zlecone NGO	1 627 932
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	37 855
Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	1 544 610
Zasiłki stałe	1 501 442
Ośrodek Pomocy Społecznej	7 121 129
Funkcjonowanie Punktu Interwencji Kryzysowej	621 178
Działalność mieszkań chronionych	300 168
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	3 974 773
Pomoc w zakresie dożywiania – „Posiłek w szkole i w domu” oraz zadanie zlecone NGO finansowane z budżetu miasta	1 030 000
Pomoc dla cudzoziemców	52 890
Zadania wspierane zlecone NGO (pomoc żywnościowa i rzeczowa, wolontariat sąsiedzki, działania informacyjne na rzecz seniorów); Program rządowy „Wspieraj Seniora”, zapewnienie teleopieki, współorganizacja paczek świątecznych i pozostała działalność	293 386
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	
Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	85 261
Projekty UE	356 825

855 - RODZINA

Świadczenie wychowawcze	25 389 340
Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	9 116 878
Wspieranie rodziny – „Dobry Start”, „Asystent Rodziny”, placówki wsparcia dziennego (zlecone NGO), zadania Programu Wspierania Rodziny	440 423
Rodziny zastępcze	1 817 212
Środki PFRON	723 388

Tabela nr 24. Podział wydatków MOPS w 2021 r. ze względu na źródło finansowania

Źródło finansowania	Wydatkowane środki	%
Budżet Miasta	20 994 420	36,3 %
Budżet państwa	36 452 433	63,1 %
Projekty UE, w tym:	356 825	0,6%
<i>środki UE</i>	351 924	x
<i>środki z budżetu państwa na projekty UE</i>	4 901	x

8.3. Działalność projektowa MOPS

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie korzysta z dofinansowań i realizuje projekty, zarówno finansowane ze środków Unii Europejskiej, jak i z budżetu Państwa a także z innych źródeł. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczy również w projektach, realizowanych przez Gminę Miasta Sopotu.

W niniejszym sprawozdaniu szczegółowo omówiono większość z tych projektów. W tym miejscu nastąpi jedynie usystematyzowanie i uzupełnienie wiedzy na ich temat.

Projekty w ramach Programu Operacyjnego Wiedza-Edukacja-Rozwój

1. Projekt międzynarodowy pn. „Adaptacja platformy KWIDO celem opracowania nowego sposobu świadczenia usług publicznych opieki nad osobami starszymi i osłabionymi chorobami”.

W ramach projektu testowano nowoczesne narzędzia do teleopieki nad osobami starszymi mieszkającymi samodzielnie – platforma KWIDO. KWIDO umożliwia: monitorowanie zdrowia starszych osób, komunikację za pomocą aplikacji dostosowanych do ich potrzeb i możliwości, kognitywną stymulację dzięki setkom ćwiczeń (logicznych zagadek, prostych zadań itp.) zaprojektowanych specjalnie dla tej grupy wiekowej.

Grupę docelową bezpośrednią stanowią pracownicy Urzędu Miasta Sopotu Miasta Sopotu i podległe jednostki: MOPS, Dom Pomocy Społecznej - łącznie 20 osób - zarówno na etapie testowania jak i wdrożenia nowego rozwiązania.

Grupę docelową pośrednią stanowią mieszkańcy Sopotu - osoby starsze i wycieńczone chorobami (zgodnie z programem Dostępność Plus) - które będą mogły korzystać z przygotowanych dla nich nowych rozwiązań w tym platformy KWIDO - na etapie testowania 32 osoby (25 kobiet, 5 mężczyzn), na etapie wdrożenia 100 osób (70 kobiet, 30 mężczyzn).

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wartość dofinansowania: 2 541 093,09 zł, w tym ze środków europejskich 2 470 099,67 zł

2. Projekt międzynarodowy pn. „Opracowanie i wdrożenie sposobu i standardu obsługi klienta z zakresu przygotowywania dokumentów w sposób dostępny”.

W ramach projektu, pracownicy MOPS brali udział w szkoleniach i spotkaniach z ekspertami. Celem było opracowanie sposobu świadczenia usług publicznych dostosowanych do potrzeb osób starszych, niedowidzących, niedosłyszących czy obcokrajowców.

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wartość dofinansowania: 2 314 288,30 zł, w tym ze środków europejskich 2 249 931,38 zł

Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego

1. Projekt pn. „Sopot - Aktywni mieszkańcy (etap 2)”

Zadaniem projektu jest zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Poprzez wzrost aktywności społeczno-zawodowej, a w konsekwencji znalezienie pracy, poprawi się poziom życia tych osób i ich rodzin.

W 2021 r. do projektu Sopot-Aktywni Mieszkańcy (etap 2) przystąpiło osób, w tym kobiet i mężczyzn. W projekcie wzięło udział 10 osób z niepełnosprawnościami.

Realizowane działania:

-realizacja Indywidualnych ścieżek reintegracji - wsparcie o charakterze zawodowym (doradca zawodowy, asystent odbiorcy) oraz społecznym (psycholog, asystent odbiorcy). Całość ścieżki koordynuje specjalista ds. obsługi beneficjentów.

W roku 2021 udało się zrekrutować 16 osób, spośród których 9 posiada orzeczenie o niepełnosprawności. Łącznie w latach 2020-2021 zrekrutowano łącznie 37 osób, w tym 19 osób z niepełnosprawnościami. W trakcie realizacji projektu w 2021 roku, 11 z 17 osób, które zostały objęte usługą kursów zawodowych, z pozytywnym wynikiem zakończyło udział w kursach i szkoleniach zawodowych.

Zrealizowane kursy:

1. Dwa kursy kwalifikowanego pracownika ochrony (łącznie dla 2 osób, dla każdej był kurs w innym czasie)
2. Jeden kurs języka angielskiego
3. Cztery kursy prawa jazdy (każdy uczestnik w innym czasie)
4. Kurs Google Analytics oraz SEO - Kompleksowa Optymalizacja Stron Internetowych dla 1 osoby
5. Kurs komputerowy z egzaminem ECDL (4 uczestników)
6. Kurs z obsługi klienta hotelowego oraz kasy fiskalnej, w tym umowa z wykonawcą i certyfikaty (5 uczestników)

6 osób znalazło zatrudnienie i kontynuuje pracę zawodową po opuszczeniu projektu

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wartość dofinansowania 866 140,81 zł, w tym ze środków europejskich 736 219,69 zł. Projekt realizowany jest przez Gminę Miasta Sopotu – realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie, w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Na Drodze Ekspresji”.

2. Projekt pn. „Sopot – Dostępne Usługi (etap 2)”

Projekt ukierunkowany jest na zwiększenie dostępu do zdeinstytucjonalizowanych, spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych, świadczonych w lokalnej społeczności Sopotu, skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności, w szczególności do seniorów, osób z niepełnosprawnościami (w tym ze sprzężonymi niepełnosprawnościami i z zaburzeniami psychicznymi) i z chorobami przewlekłymi oraz ich opiekunów. W wyniku prowadzenia działań projektowych zwiększy się liczba miejsc realizacji, katalog oraz dostęp do usług społecznych w Sopocie. Zaplanowano w szczególności:

1. Działania wspierające opiekunów faktycznych w opiece nad osobami niesamodzielnymi w postaci usług z zakresu wsparcia wytchnieniowego, w tym:

- Telefon wsparcia opiekuna - telefon wsparcia dla opiekunów, gdzie będą mogli otrzymać wsparcie specjalisty - psychologa.
- Wizyty domowe psychologa - wzmacniające domowe wizyty psychologa dla opiekunów rodzinnych.
- Grupy wsparcia - udział opiekunów w grupach wsparcia nastawionych na dyskusję, wymianę doświadczeń, pomoc specjalisty.
- „Naukę wytchnienia dla siebie” -pakiet rehabilitacyjno-leczniczy dla opiekunów rodzinnych, osób niesamodzielnych.
- Szkolenia dla opiekunów rodzinnych z zakresu pielęgnacji i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
- Opcjonalne, w zależności od potrzeb, zapewnienie opieki w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych

2. Działania kompleksowe w zakresie rozwoju usług asystenckich i aktywizacji społ. dla osób z niepełnosprawnościami w tym:

- Zapewnienie usługi asystenta OzN, pełniącego funkcje kompensacyjne dostosowane do zindywidualizowanych potrzeb beneficjenta usługi np. pomoc w poruszaniu się, załatwianiu spraw, ułatwienie w dostępie do kultury itp.
- Działania klubu dla OzN - miejsca aktywności społecznej stanowiącego równocześnie element w postaci m.in. animacji czasu wolnego odbiorców w formie szeroko rozumianej terapii zajęciowej.

W 2021 r. ze względu na pandemię realizacja projektu była znacznie utrudniona. W okresie sprawozdawczym zrekrutowano 8 uczestników projektu. Udało się rozpocząć działania projektowe. Pierwszym działaniem, rozpoczętym w październiku, było indywidualne wsparcie psychologa podczas wizyt domowych a także konsultacji telefonicznych. Psycholog z każdym uczestnikiem pracuje indywidualnie, starając się pomóc w przezwyciężeniu trudności. W grudniu odbyły się również spotkania grup wsparcia (dwie grupy po dwa spotkania). Spotkania grup wsparcia moderuje psycholog. Dzięki spotkaniom uczestnicy mogą wzajemnie się wspierać, porozmawiać o swoich problemach.

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wartość projektu: 642 808,05 zł, w tym ze środków europejskich: 546 386,84 zł. Projekt realizowany jest przez Gminę Miasta Sopotu – realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie, w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Na Drodze Ekspresji”.

3. Projekt grantowy „Pomorskie Dzieciom”

Celem projektu jest wsparcie w walce z epidemią COVID-19 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, tj: dzieci i młodzieży przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej (w tym opuszczających pieczę zastępczą) lub objętych opieką hospicjów domowych, jak również wsparcie kadry placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej (placówek opiekuńczo-wychowawczych – POW i regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej – RPOT), wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, pracowników organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej pracujących bezpośrednio z rodzinami zastępczymi oraz kadry realizującej specjalistyczne usługi w hospicjach domowych dla dzieci.

Projekt realizowany jest przez Gminę Miasta Sopotu – Grantobiorcą nr 1 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie, a Grantobiorcą nr 2 Dom Dziecka „Na Wzgórzu” w Sopocie.

W ramach projektu Grantobiorca nr 1 – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie – zaplanował działania wspierające dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, rodziców zastępczych, usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej oraz pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Zrealizowane zostaną następujące działania:

- sporządzenie diagnozy FAS,

- organizacja terapii logopedycznej,
- organizacja psychoterapii,
- organizacja pomocy w zakresie korepetycji,
- doposażenie pracowników organizatora pieczy zastępczej w sprzęt komputerowy,
- przekazanie bonów edukacyjnych wychowankom pieczy zastępczej.

W 2021 r. rozpoczęto działania projektowe. Zorganizowano specjalistyczne poradnictwo rodzinne oraz Specjalistyczne wsparcie psychologiczne. Ze wsparcia psychologicznego korzystało 7 dzieci (psychoterapia). Wykonana została diagnoza FASD dla 1 dziecka. Zorganizowano również terapię logopedyczną. W ramach projektu zaplanowano przyznanie bonów edukacyjnych dla wychowanków. W 2021 r. zostały przydzielone 4 boni dla wychowanków, którzy uczestniczyli w kursie prawa jazdy. Kolejnym działaniem były korepetycje i wsparcie w nauce podczas nauki zdalnej. Korzystało z nich 3 dzieci. Doposażono również pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w sprzęt niezbędny do wykonywania pracy zdalnej (pracownicy otrzymali 6 laptopów z zainstalowanym oprogramowaniem, do pracy zdalnej).

Projekt „Pomorskie Dzieciom” realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 6.2.2. Rozwój usług społecznych.

Wartość projektu: 176 040,00 zł, w tym kwota dofinansowania ze środków UE: 166 260,00 zł, kwota dofinansowania z budżetu państwa: 9 780,00 zł.

4. „Zaangażowanie – Zrozumienie – Czas”

W ramach projektu, pracownicy sopockiego MOPS odbędą spotkania z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej na terenie województwa pomorskiego. Zajęcia będą przestrzenią do wymiany doświadczeń na temat usług opiekuńczych oraz dobrych praktyk z zakresu wsparcia opiekuńczego. Projekt partnerski Fundacji Niesiemy Pomoc, Gminy Miasta Sopotu (MOPS Sopot) i sektora prywatnego.

INNE

- **„Asystent Rodziny”** - realizowany w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; środki zostały wydatkowane na dodatki dla 2 asystentów.
- **„Wspieraj Seniora”** – ze względu na pandemię COVID-19 w 2020 r. powstał Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów. Dzięki niemu osoby w wieku powyżej 70 lat (a w szczególnych przypadkach poniżej 70 r. ż.) uzyskali niezbędną pomoc w czasie pandemii, bez konieczności wychodzenia z domu. Kontakt z dedykowaną infolinią wystarczył, aby uzyskać wsparcie w postaci m.in. niezbędnych produktów bez konieczności wychodzenia z domu. Z pomocy w ramach Programu skorzystało ponad 280 seniorów.
- **„Opieka Wytchnieniowa – edycja 2021”**
- **"Asystent osoby z niepełnosprawnościami"**

8.4. Wydane decyzje

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie wydał łącznie 4746 decyzji, w tym 60 decyzji odmownych. Były to decyzje w ramach spraw prowadzonych przez Dział Pomocy Seniorom i Osobom Niepełnosprawnym, Dział Pieczy Zastępczej, Dział Świadczeń Rodziny i Funduszu Alimentacyjnego oraz Dział Pracy Socjalnej – Zespół Świadczeń. Od wydanych decyzji złożono 9 odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. SKO 7 decyzji utrzymało w mocy, 1 uchyliło, a 1 przekazało do ponownego rozpatrzenia.

Tabela nr 25. Decyzje wydane przez MOPS w 2021 r.

	WYDANE DECYZJE	2021
1.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych okresie sprawozdawczym w tym:	4 746
	liczba decyzji odmownych w tym:	60
	<i>liczba decyzji odmownych z powodu nie spełnienia kryterium dochodowego</i>	58
	<i>liczba decyzji odmownych z powodu braku środków</i>	0
2.	Liczba odwołań od decyzji MOPS ogółem złożonych w okresie sprawozdawczym	9
3.	Liczba decyzji wydanych w okresie sprawozdawczym przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze dotyczących odwołań z okresu sprawozdawczego, w tym:	9
	<i>pozostawiające decyzję MOPS w mocy</i>	7
	<i>zmieniające decyzję MOPS</i>	1
	<i>uchylające decyzję MOPS i przekazujące sprawę do ponownego rozpatrzenia</i>	1
4.	Liczba decyzji wydanych w okresie sprawozdawczym przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze dotyczących odwołań z lat wcześniejszych, w tym:	1
	<i>pozostawiające decyzję MOPS w mocy</i>	1
	<i>zmieniające decyzję MOPS</i>	0
	<i>uchylające decyzję MOPS i przekazujące sprawę do ponownego rozpatrzenia</i>	0
5.	Liczba odwołań z okresu sprawozdawczego oczekujących na rozpatrzenie na ostatni dzień okresu sprawozdawczego w trybie odwoławczym (SKO, WSA, NSA)	0
6.	Liczba odwołań z lat wcześniejszych oczekujących na rozpatrzenie na ostatni dzień okresu sprawozdawczego w trybie odwoławczym (SKO, WSA, NSA)	0

9. Wnioski i rekomendacje

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie realizował na bieżąco zadania, wynikające zarówno z ustawy o pomocy społecznej, jak i innych ustaw. Były to zadania własne gminy i powiatu, jak i zadania zleczone z zakresu administracji rządowej, prowadzone w celu ograniczenia wykluczenia społecznego i wspierania osób niesamodzielnych, a także projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

2021 rok był kolejnym rokiem trwania pandemii Sars-Cov-2. Mimo tej trudnej sytuacji, MOPS w Sopocie zrealizował wszystkie nałożone zadania. Na bieżąco wypłacano wszelkie świadczenia i świadczone pracę socjalną. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej utrzymała się na stabilnym poziomie w porównaniu z rokiem ubiegłym, jednak nastąpił znaczny spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa – o 16%. Ma to związek z tym, iż na początku pandemii wiele osób straciło pracę i w związku z tym musiało zwrócić się o wsparcie z pomocy społecznej. Natomiast w miarę trwania pandemii, powolnego otwierania się zakładów pracy nastąpił powrót do pracy tych osób. Stąd też spadek w stosunku do roku 2020 osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa – odzyskały one pracę. Wzrosła też o 7% liczba rodzin z dziećmi, korzystających ze wsparcia MOPS. Rok 2021 był kolejnym rokiem, w którym widać było dość znaczną różnicę między przyznawaniem świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w porównaniu z latami sprzed pandemii. W 2019 r. ta rozbieżność była nieznaczna - wynosiła 24 osoby. W roku 2020 różnica ta wynosiła już 102 osoby co spowodowane było utratą pracy i wypłacaniem przez MOPS wsparcia finansowego dla osób, które z powodu pandemii znalazły się w trudnej sytuacji finansowej. W roku 2021 różnica wynosiła 74 osoby.

Stale monitorowano sytuację seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Zapewniano usługi opiekuńcze oraz wsparcie w DPS oraz ośrodkach wsparcia. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania utrzymuje się na stabilnym poziomie - wahania liczby osób nie przekraczają 10%. Oprócz standardowych, ustawowych działań, MOPS realizował również projekty unijne na rzecz poprawy sytuacji opiekunów osób niesamodzielnych, projekty rządowe takie jak „Opieka Wytchnieniowa”, „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością”, „Wspieraj Seniora”, a także inne akcje np. świąteczne.

Wzmacniano rodziny w zakresie funkcji opiekuńczo – wychowawczych, a także zapewniano opiekę w pieczy zastępczej dla dzieci, starając się zapewnić im najbardziej sprzyjające środowisko dla dalszego rozwoju. Asystenci rodziny z sukcesem prowadzili pracę w środowisku z 34 rodzinami. Dzięki działaniom asystentów rodziny i pracowników socjalnych w środowisku rodzinnym pozostało 51 dzieci. W porównaniu z rokiem 2019 i 2020 nastąpił wzrost liczby rodzin usamodzielnionych w wyniku pracy asystentów rodziny (2019 r. – 4 rodziny, 2020 r. – 3 rodziny, 2021 r. – 10 rodzin). Asystenci rodziny prowadzili działania, mające na celu wdrożenia w rodzinach dobrych nawyków, usamodzielnienia rodzin oraz pozostanie dzieci w środowisku rodzinnym

Prowadzono stały monitoring sytuacji osób w kryzysie bezdomności, realizowano pracę w oparciu o kontrakty socjalne, zapewniano schronienie, posiłek, wsparcie asystenta osoby bezdomnej. Utrzymywano ścisły kontakt z pracownikami placówek wspierających osoby w kryzysie bezdomności. Wzrasta liczba osób w kryzysie bezdomności, które podejmują działania podnoszące kompetencje społeczne i zawodowe (2019 r. – 17, 2020 r. – 8 osób, 2021 r. – 34 osoby). Jest to wynikiem indywidualnej pracy pracowników socjalnych, którzy motywują te osoby do zmiany swojej sytuacji życiowej. Podjęcie działań w kierunku podnoszenia swoich kompetencji stanowi część drogi do całkowitego usamodzielnienia. Dzięki działaniom prowadzonym przez pracowników socjalnych 8 osób przestało korzystać ze wsparcia z pomocy społecznej.

Wspierano osoby bezrobotne, kierując do Centrum Integracji Społecznej czy prac społecznie-użytecznych. Realizowano projekt UE „Sopot – Aktywni Mieszkańcy (etap 2)”, który ma na celu aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem.

Wspierano osoby znajdujące się w kryzysie. Punkt Interwencji Kryzysowej na bieżąco pracował z klientami, wymagającymi wsparcia psychologicznego, prowadził konsultacje, również z osobami doświadczającymi przemocy i z osobami sprawującymi przemoc. W 2020 r., na początku pandemii, zauważono znaczny wzrost osób korzystających z pomocy psychologicznej. Tendencja ta utrzymała się również w roku 2021, w którym to w dalszym ciągu obserwowano wzrost osób zwracających się po pomoc psychologiczną (2019 r. – 262 osób, 2020 r. – 326 osób, 2021 r. – 375 osób). Swoją działalność kontynuował Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, prowadząc działania profilaktyczne i osłonowe. W porównaniu z rokiem 2020 można zauważyć spadek liczby założonych Niebieskich Kart oraz rodzin, w których te karty założone. 2020 rok był pierwszym rokiem pandemii, licznych lockdownów, które spowodowały nasilenie zjawiska przemocy w rodzinie. W 2021 roku, wraz z postępującym luzowaniem obostrzeń, skala tego zjawiska powoli zaczęła się obniżać, tym samym spadła również liczba założonych Niebieskich Kart.

Na podstawie zebranych danych oraz wymienionych wyżej zjawisk, można wskazać następujące rekomendacje w zakresie działań polityki społecznej, w tym pomocy społecznej:

1) Rekomendacje w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej:

- świadczenie specjalistycznego poradnictwa dla rodzin korzystających z pomocy MOPS,
- dalsza współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz wsparcia rodzin celem skutecznego wsparcia i pomocy,
- kontynuacja wsparcia dla rodzin i dzieci w zakresie diagnozy psychotraumatologicznej,
- Genogram jako podstawowe narzędzie pracy asystenta rodziny,
- promowanie idei rodzicielstwa zastępczego,
- zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych i ich profesjonalizacja, poprzez m.in. udział rodzin w superwizjach i organizowanie specjalistycznych szkoleń podnoszących kompetencje wychowawcze, również rodzin zastępczych spokrewnionych,
- wspieranie psychologiczne wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
- pomoc wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą w pozyskiwaniu pracy i mieszkania,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy psychologicznej czy udziału w terapii.

2) Rekomendacje w zakresie wsparcia seniorów

- stały monitoring sytuacji seniorów,
- aktywizacja społeczna seniorów poprzez różne formy zajęć i wydarzeń dedykowanych seniorom,
- organizacja środowisk form wsparcia na rzecz seniorów,
- promocja i rozwijanie współpracy międzypokoleniowej poprzez organizowanie akcji okazjonalnych oraz warsztatów w szkołach, w celu uwrażliwienia młodszych ludzi na potrzeby osób starszych (sąsiadów, dziadków, seniorów w najbliższym otoczeniu), dzielenia się doświadczeniem życiowym przez seniorów,
- udział w programach oraz projektach dedykowanych dla seniorów.

3) Rekomendacje w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami:

- stałe zwiększanie jakości i zakresu usług opiekuńczych poprzez wprowadzanie rozwiązań innowacyjnych z zakresu e-usług wspierających i monitorujących pracę opiekunów,
- rozwój wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych poprzez zaspokajanie potrzeb w zakresie szerokiego wachlarza usług opiekuńczych dostosowanych do potrzeb klientów,
- wspieranie opiekunów osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych poprzez rozwój oferty opieki wytchnieniowej dziennej i całodobowej oraz zapewnianie wsparcia psychologicznego i poradnictwa specjalistycznego, realizację projektów na rzecz opiekunów,
- rozszerzenie oferty wsparcia dla osób z poprzez wprowadzenie i realizację zadania „Asystent Osoby z Niepełnosprawnością”,
- rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami w zakresie świadczonych usług,
- udział w programach oraz projektach dedykowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

4) Rekomendacje w zakresie wsparcia osób bezdomnych w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością, wykluczeniem społecznym

- stały monitoring sytuacji osób bezdomnych,
- prowadzenie działań profilaktycznych wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób zadłużonych, bezrobotnych i biernych zawodowo,
- prowadzenie działań interwencyjnych, osłonowych, aktywizujących i wspierających osoby bezdomne w celu zminimalizowania skutków bezdomności, motywowanie tych osób do podjęcia starań w kierunku wyjścia z bezdomności,
- wspieranie działań z zakresu streetworkingu,
- rozwój i wspieranie systemu mieszkalnictwa chronionego oraz pozyskiwanie lokali na mieszkania „docelowe” dla osób bezdomnych, osób wychodzących z bezdomności oraz osób usamodzielnionych,

- ze względu na pandemię COVID-19 praca z osobami będącymi w kryzysie bezdomności w przyszłych latach będzie nastawiona na zminimalizowanie wielowymiarowych szkód związanych z pandemią,
- utrzymanie codziennego zapewnienia posiłków osobom w kryzysie bezdomności,
- obniżenie wymagań pogodowych, warunkujących otwarcie Zimowego Punktu Interwencyjnego,
- zapewnienie interwencyjnego pobytu dla kobiet w kryzysie bezdomności.

5) Rekomendacje w zakresie aktywizacji społeczno – zawodowej

- kontynuacja współpracy z Centrum Integracji Społecznej, motywowanie mieszkańców do korzystania z oferty reintegracji zawodowej i społecznej,
- kontynuacja współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie propagowania i kierowania oferty tych podmiotów do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym.

6) Rekomendacje w zakresie rozwoju kadrowo-instytucjonalnego:

- stałe podnoszenie poziomu wiedzy na temat potrzeb mieszkańców Sopotu z zakresu pomocy społecznej poprzez prowadzenie badań i analiz,
- doskonalenie umiejętności i podnoszenie wiedzy kadr pomocy społecznej poprzez szkolenia specjalistyczne oraz superwizje,
- rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami w zakresie oferowania usług społecznych.